ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

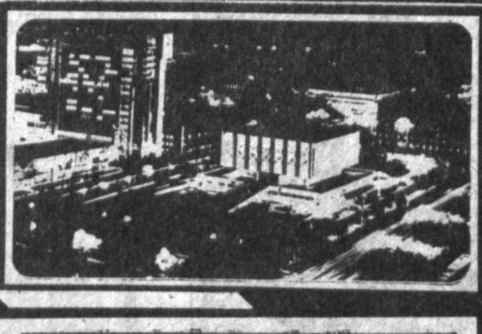

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 182 (7. 571) ◆ 1991 йил 20 сентябрь, жума ◆ Нархи 8 тийин.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари касаба уюшмалари марказлари раҳбарларининг Тошкентда бўлиб ўтган учрашувида меҳнаткашлар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш масалаларида ўзаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида битим имзоланди. Унда жумладан, давлат мулкини хусусийлаштиришда фуқаролар ижтимоий ҳуқуқларини муҳофаза этиш, ишсизлик, пулнинг қадрсизланиши шароитида ҳимоя чораларини кўриш кўзда тутилган.

⊙ Ўзининг 50 йиллик маъракасини нишонлашга ҳозирлик кўраётган Тўхтасин Жалилов номидаги Ўзбек давлат халқ чолғу оркестрига мусиқа санъатини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси ҳамда юқори ижрочилик маҳорати учун «академик оркестр» фахрли унвони берилди. Бу оркестр концерт ижрочилик фаолияти учун юксак унвонга сазовор бўлган биринчи жамоадир.

ИТТИФОҚДА

⊙ Молдова парламенти республика Президентининг биринчи умумхалқ сайловини шу йил 8 декабрда ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди.

⊙ Белоруссия ССР эндиликда Беларусь Республикаси деб аталадиган бўлди. Республика Олий Кенгаши ана шундай қонун қабул қилди.

⊙ «Коммунистик ташаббус» ҳаракатининг ҳамраиси В. Тюлькин 23 ноябрда Свердловскда очиладиган коммунистларнинг съездида Россия Коммунистик партияси қайтадан туғилиши тўғрисида баёнот берди.

⊙ Россия миллий гвардияси 40 минг кишидан иборат бўлади. Унга ёзилиш учун ҳозирнинг ўзида 33 минг киши ариза берди. Улардан 1219 нафари номзод сифатида танлаб олинди. Миллий гвардия оддий аскарининг ойлиги 1 минг сўм, офицериники 2 минг сўм бўлиши кўзда тутилган. Гвардиячилар бундан ташқари турли имтиёзларга ҳам эга бўладилар.

⊙ Ереванда Арманистон Демократик партиясининг таъсис йиғилиши бўлиб ўтди. Бу партияни коммунистик мафкурадан воз кечишга қарор қилган собиқ коммунистлар туздилар. Унинг раиси этиб Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг собиқ биринчи котиби А. Саркисян сайланди.

ХОРИЖДА

⊙ АҚШ Президенти Ж. Буш Пентагонга ҳарбий авиацияни Форс кўрфазига юбориш учун тайёр ҳолга келтириш тўғрисида фармойиш берди. Бу Ироқ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши резолюцияларини тўлиқ бажармаётганлиги учун жазо чораларини кўриш мақсадида қилинмоқда.

⊙ Хитой Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ян Жудай раҳбарлигидаги ХХР делегацияси Гаванада олиб борган расмий музокаралардан сўнг қабул қилинган ҳужжатда «Куба ва Хитой ўз Коммунистик партиялари раҳбарлигида социализм қурилишини давом эттиришга қатъиятларини» тасдиқлаганликлари қайд этилди.

⊙ Канада радиосининг маълум қилишича, Польша ҳукумати Канадага ўз қўшинларини Европадан олиб чиқиб кетмаслик тўғрисида мурожаат этди. Польша ташқи ишлар вазирлиги вакилининг айтишича, Германияда Канада қўшинлари жойлашганлиги Польша хавфсизлиги учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эгадир.

⊙ Америка мактабларида 11 минг юқори синф ўқувчиси ўртасида ўтказилган текшириш уларнинг 36 фоизи кашанда эканлигини кўрсатди.

Уй-жой қурилиши ва тақсимоти «Оқшом» назоратида

ҲАВОЗАЛАРДА 34 ЙИЛ

УСТА зимдан шогирдининг ҳаракатларини кузатиб турарди. Йигитча эпчил ҳаракат қилиб ўзича ишни яхши бажараётганга ўхшарди. Лекин унинг ёшлик қилиб йўл қўяётган хатолари устозни бефарқ қолдирмади.

Оёқ остида талайгина ярим ғиштлар бўлишига қарамай, йигит бутун ғиштни олиб икки бўлиб улоқ жойларга ўрнатди. Бу иш устозга ёқмади.

— Ноннинг увоғи ҳам нон, бутуни ҳам нон, — деди Собит ака шогирдига. — Нега атрофингда синиқ ғиштлар туриб бутунини синдирасан?

— Бурчак силлиқ чиқсин деган эдим... — ғулдиранди йигит.

— Яхши ғишт терувчи увол деган сўзни ҳам билиши керак. Майда-чуйда ғиштларни ҳам жой-жойига ишлатиб юборса бўлади.

У шундай дедида, ўзи ғишт теришга тушиб кетди.

Собит Содиқовнинг бинокорликка ихлос қўйишининг боиси бор. Ёшликдан отасига ёрдамчи — дастёрлик ишларини бажариб юрганидаёқ бинокорликка ҳақиқий ихлос қўйганди.

Унинг отасини маҳаллада Уста Содиқ деб аташарди. Айтишларича Содиқ ота Шамсиев қўли гул уста бинокор бўлган эканлар.

Собит ака ўрта мактабни 1-ишчи-ёшлар кечки мактабида битирган. Кундуз кунлари отасига қарашиб юрган.

1957 йилдан бошлаб «Средазгидрострой»да ғишт терувчи бўлиб иш бошлаган. 1958 йилдан бошлаб 159-трестнинг 9-қурилиш бошқармасида иш бошлади. Ишдан ажралмаган ҳолда Тошкент қурилиш техникумида ўқиди. Уни муваффақиятли тугатди.

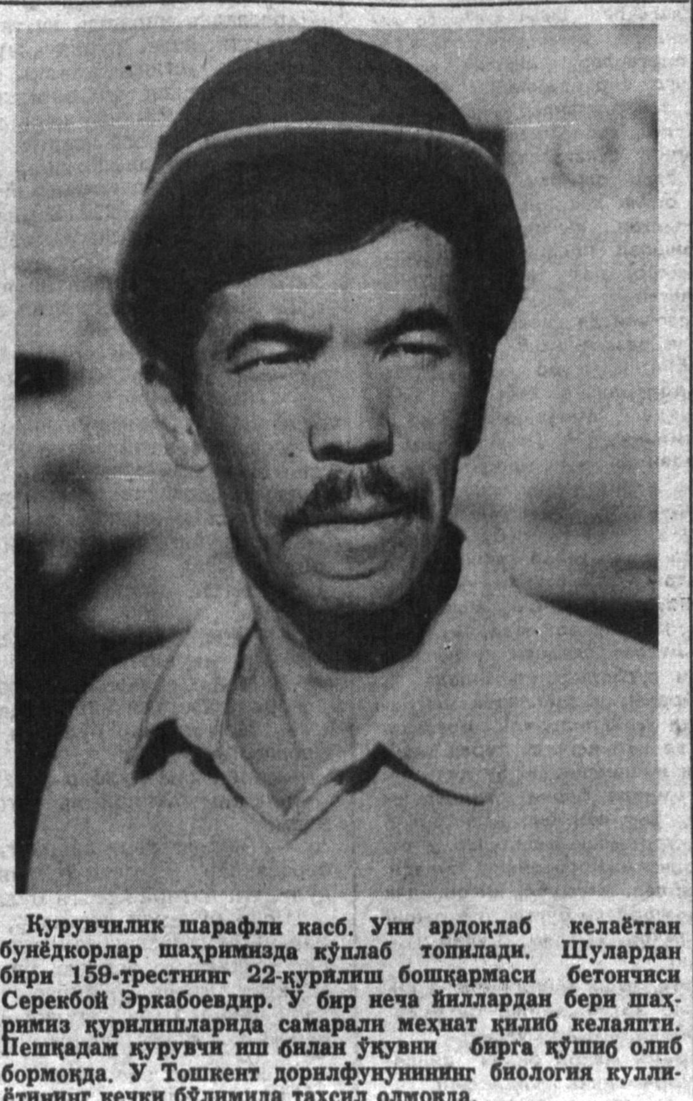

Қурувчилик шарафли касб. Уни ардоқлаб келаётган бунёдкорлар шаҳримизда кўплаб топилади. Шулардан бири 159-трестнинг 22-қурилиш бошқармаси бетончиси Серекбой Эркабоевдир. У бир неча йиллардан бери шаҳримиз қурилишларида самарали меҳнат қилиб келаяпти. Пешқадам қурувчи иш билан ўқувни бирга қўшиб олиб бормоқда. У Тошкент дорилфунунининг биология куллиётининг кечки бўлимида тахсил олмоқда.

Холмат Мирзакаримов сурати.

1961—63 йилларда комсомол-ёшлар бригадаси ташкил қилиб, унга ўзи бошчилик қилди. Ундаги қобилият ишбилармонлик, ташкилотчиликларни кўрган раҳбарлар унга уста ишбоши каби лавозимларни топширишди.

Ёшликдан кўзи бино қурилишларида пишиган уста ўзига топширилган ишларни доимо масъулият ҳис қилиб бажариб келмоқда. Ўн беш йилдан бери 9-қурилиш бошқармасида участка бошқарувчиси.

Унинг болалари ҳам меҳнатсевар бўлиб етишди. Отасидан қурилиш сирларини ўрганиб ҳозир улардан учтаси назарий билимларини бойитиш учун Тошкент политехника билимгоҳида таҳсил олмоқда. Турмуш ўртоқлари эса ҳамшира бўлиб ишлайди.

Ҳа, Собит ака Содиқов яхши орзу-истаклар билан ҳавозага чиққанига 34 йил бўлибди. Ана шу ўтган давр ичида унинг иштирокида шаҳримизда ўнлаб мактаб ва болалар боғчалари, маъмурий ҳамда турар жой бинолари қад кўтарди.

Шу кунларда у етакчилик қилаётган қурувчилар Виктор Малясов кўчасида 9 қаватли турар жой биносини қурмоқдалар. Бунёдкорлар бу уйни шу йилнинг охиригача фойдаланишга топшириш ниятидадирлар.

Юқоридаги кўчада қурилган яна уч ёнма-ён бинода Собит Содиқов бош-қош бўлди. Ана шу биноларда 3 миллиондан ортиқ сўмлик иш бажарилди.

Саъдулла СУЛТОНОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АДАБИЁТ ИЛМГОҲИГА АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбек адабиётининг асосчиси, буюк олим, мутафаккир ва давлат арбоби Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан, республика жамоатчилиги хоҳиш-истакларини инобатга олиб Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг адабиёт илмгоҳига Алишер Навоий номи берилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

ШОИР ТЎЙИГА ҲОЗИРЛИК

Ўзбекистон республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида Алишер Навоийнинг 550 йиллик юбилейига тайёргарлик ишлари аҳволи кўриб чиқилди. Йиғилишни Вазирлар Маҳкамаси Раиси ўринбосари Э. Самандаров олиб борди.

Мажлисда Алишер Навоий ҳаёти ва ижодига бағишлаб ўтказиладиган илмий конференция дастури муҳокама қилинди. Бу масала бўйича Ўзбекистон Фанлар академияси адабиёт институтининг директори Т. Мирзаев ахборот берди.

Шунингдек, улуғ бобомиз тўйи муносабати билан Халқлар дўстлиги саройида ўтадиган концерт ва томошалар дастури ҳам кўриб чиқилди. Бу хусусда Аброр Ҳидоятов номли театрнинг бош режиссёри Б. Йўлдошев тайёргарлик ишлари хусусида ахборот берди.

Йиғилишда юбилей муносабати билан ўтадиган тадбирлар янгича тусда бўлиши, унда буюк шоир меросининг янги қирралари кашф этилиши ҳақида фикр юритилди.

1991 йил— Ўзбекистонда Алишер Навоий йили

МЕҲМОНЛАРНИ НАВОИЙ ҲАЗРАТЛАРИ КУТАДИЛАР

● 22 сентябрь куни Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғида ўтказиладиган «Барҳаёт анъаналар» байрамида улуғ шоир ва мутафаккир сиймосида Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик театрининг бир қанча артистлари намоён бўладилар. Улар боққа ташриф буюрган меҳмонларни Алишер Навоий ижоди билан яна бир бор таништирадилар, шоирнинг ҳаммага таниш ва таниш бўлмаган асарларидан парчалар ўқиб берадилар, турли спектакллардан айрим саҳналарни кўрсатадилар.

МАЪЛУМКИ, Куйбишев районида «Барҳаёт анъаналар» деб аталувчи анъанавий байрамни ўтказиш ҳар йилги яхши тадбирлардан бири бўлиб қолди. Бу гал эса у Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллик санасига бағишланади. Унда шарқшунос олимлар, Абдулла Қодирий номидаги маданият олий илмгоҳининг талабалари, Ҳамза номидаги республика мусиқали билим юртининг ўқувчилари иштирок этадилар. Улар Шарқнинг буюк шоири ижодининг халқчил ва кўп қиррали томонларини ўзида ифода этадиган катта театрлашган дастурни тайёрлаганлар.

— Байрамда район маҳалла комитетлари фаол иштирок этишади, — дейди Луначарский номидаги маданият уйининг директори Ҳамид Жалилов. — Ҳар бир маҳалла аҳли томошабинлар ҳузурида ўзи тайёрлаган дастур билан чиқади, ундан қўшиқ ва рақслар, шеърий мисралар ўрин олган. Дорбозларнинг, фольклор жамоаларининг, «Гулшан» ва «Олтин водий» халқ дасталарининг чиқиши ҳам байрам файзига файз қўшиши турган гап.

Байрамда Куйбишев район ошхоналар тресті ходимлари сидқидилдан хизмат кўрсатишга бел боғлашган. Истироҳат боғига ташриф буюрган кишилар улар тайёрлаган миллий таомлар ҳамда шарқ қандолатларини тановул этадилар. Бундан ташқари кенг истеъмол буюмларининг савдо кўргазмаси бўлади. Унинг районнинг ширкат ва кичик корхоналари уюштиради.

Катта байрам соат 11 да бошланади. Истироҳат боғининг ҳамма майдонлари меҳмонларнинг шодон кулгуларига тўлади.

«Оқшом»га хат

ЯНА ЕТТИ ЙИЛ КУТИШ...

ҲУРМАТЛИ «Тошкент оқшоми» муҳарририяти! Мен ҳаётимда рўзномаларга шикоят ёзган эмасман. Бунга эҳтиёж ҳам бўлмаган. Лекин бу сафар дилимдаги тугилиб қолган муаммоларни сизлар билан ўртоқлашмоқчиман. Зора бизнинг шикоятимизга ҳам эътибор берадиганлар топилиб қолса.

Ўттиз олти йилдан бери ўқитувчилик қиламан. 1980 йилда қарилик нафақасига чиққанман. Аммо оилавий аҳволим танглиги сабабли хизматимни давом эттириб келяпман.

Ҳар томонлама қулай бўлган уйимиз 1975 йилда йўл қурилиши туфайли бузиб ташланиб, оиламизга тўрт хонали панелли уй берилди. Ўша вақтларда ҳаммаси бўлиб беш киши эдик. Эндиликда тўрттала ўғлим уйланган, бола-чақали бўлишган. Афсуски шунча оила ҳалигача 54 квадрат метрдан иборат бўлган тўрт хонада ўтирибмиз.

Бундан икки йил муқаддам Октябрь район ижроия комитетига бориб навбатга ёзилдим. Ўшандаги аризамда менга томорқа ери ёки оиламизга мос уй беришларингизни илтимос қиламан, деб ёзгандим. Навбатим 53-эди. 1991 йилгача оиламизга шинам уй тегиб қолар деган ниятда эдим. Афсуски бундан бир неча ой муқаддам бориб суриштирсам, эндигина қирқ олтинчи навбатга келиб тўхтабман. Ҳисоблаб кўрсам бу аҳволда яна 7 йил кутишим керак экан.

Оиламизда тўртта ўқитувчи бор. Ҳаммамиз дарсга тайёрланишимиз керак. Ахир, «тор жойда томоша» деганларидек бу аҳволда пухта тайёргарлик ҳақида қандай гап ҳам бўлиши мумкин?

Қисқаси бир неча бор Октябрь район ижроия комитетига бориб, дод-ҳасратимни мутасадди раҳбарларга айтиб кўрдим. Афсуски, гапларимга қулоқ соладиган киши топилмади. Энди нима қилсам экан?

Ҳамди ТОЛИПОВА,
кекса ўқитувчи.

Ушбу мактубни бежиз келтирмадик. Чунки сўнгги ойларда муҳарририятимизга шундай мазмундаги хатлар кўплаб кела бошлади. Оқшомхонларнинг бу ҳақли эътирозларини ўқиб туриб ўйланиб қоласан киши. Наҳотки орамиздан инсоф ва адолат, меҳр ва оқибат кўтарилиб бораётган бўлса? Ахир, тўрт оила қандай қилиб 54 квадрат метрдан иборат бўлган тўрт хонада яшаши мумкин? Бу ноқулайликни ҳар қандай киши тушуниши табиий-ку. Шундай экан, наҳотки, районда кекса ўқитувчи арз-додини тинглаб, унга ижобий ёрдам берадиган бирон идора топилмаса. Район Кенгаши қошидаги депутатлар гуруҳи қаёққа қараяпти? Район ижроия комитети ҳузуридаги уй-жой тақсимоти билан шуғулланувчи бўлим хизматчилари нега шу чоққача ушбу оила додига қулоқ солишмайди.

Рўзноманинг шу сонига

ТОШКЕНТДА ҲИНДИСТОН КЎРГАЗМАСИ: ҲАМКОРЛИКНИНГ СИФАТ ЖИҲАТДАН ЯНГИ ТУРИ

20 сентябрь куни Ўзбекистон Республикасининг Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида Ҳиндистон савдо кўргазмаси очилади. У ўз кўлами жиҳатидан Тошкентда ўтказилган барча хорижий кўргазмалардан ҳам ўзиб кетади. Кўргазма Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Ҳиндистонга расмий ташрифи чоғида эришилган аҳдномага ҳамда Ҳиндистон савдо ярмаркалари бошқармаси билан Ўзбекистон Республикаси савдо-саноат палатаси ўртасида имзоланган ҳужжатга мувофиқ ўтказилмоқда.

Кўргазмага нималар қўйилади, унга қайси фирмалар ўз маҳсулотларини тақдим этишди! ЎзТАГ мухбири Л. Левиннинг илтимосига кўра, бу ва шунга ўхшаш бошқа саволларга Ҳиндистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консули Ашок Кумар Мукержи жаноблари жавоб беради.

— Ҳеч муболағасиз айтишим мумкинки, Тошкентдаги кўргазма Ҳиндистондаги савдо-саноат доиралари Ўзбекистонда ўтказаётган мисли кўрилмаган тадбирдир. Бу икки республика ўртасидаги мустаҳкам, дўстона алоқалар туфайли амалга оширилди. Тошкентдаги кўргазмага Ҳиндистоннинг 65 та фирмаси ҳамда компаниясининг маҳсулотлари қўйилади. Улар орасида кварцли соатлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган «Ажанта транзистор клок», электрон ускуналар ишлаб чиқаришга ихтисослашган «Амко бэрреriз лимитед», рўзғор электр аппаратлари тайёрлайдиган «Берген электроникс грайвит», дори-дармон маҳсулотлари чиқарадиган «Чокани медикалс», қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, ўраш воситаларини тайёрлайдиган «Эверест груп оф индастриз», тайёр кийим-кечак, ҳунармандчилик буюмлари тайёрлашга ихтисослашган «Жейнсонс экспорт» фирмалари ҳамда компаниялари бор. Табиийки, кўргазмага келган кишилар ускуналар чиқариш, кийим тикиш, заргарлик буюмлари тайёрлаш, компьютерлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган бошқа машҳур фирмаларнинг буюмлари билан ҳам танишадилар.

— Кўргазма ўн кун ишлаши бизга маълум. Уни кўришни хоҳлаган кишиларнинг барчаси бундай имкониятга эга бўладими!

— Шубҳасиз. Кўргазма Ўзбекистон Республикаси Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг икки минг квадрат метр майдонга эга бўлган бешинчи бўлимида жойлашди. Аслида бу ерда Ҳиндистоннинг жуда катта ташқи иқтисодий имкониятлари намойиш этилган.

Кўргазма ўз ишини қуйидаги тарзда амалга оширади. Соат эрталаб ўндан ўн учга қадар савдо-саноат доираларингизнинг намояндалари кўргазмага келишлари мумкин. Улар кўргазма маҳсулотлари билан батафсил танишиб, бизнинг тадбиркорлар билан музокаралар ўтказиш имкониятига эга бўлишади. Тушликдан сўнг кўргазмани барча хоҳловчи кишилар томоша қила оладилар. Айни вақтда бу ерга келган кишиларнинг ҳаммаси Ҳиндистон ҳақидаги фильмни ҳам томоша қилишлари мумкин. Кўргазма ишлаб турган вақтда мутахассисларимизнинг Ўзбекистон Республикасида бир қанча асосий йўналишларда иш олиб бораётган савдо-саноат доиралари вакиллари билан икки марта учрашуви ўтказилади. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган чоғроқ корхоналар очишни улар ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Чунки мамлакатимизда ана шу ишда яхши тажриба тўпланган.

Биз бу тадбирга катта эътибор беряпмиз. Ҳиндистон Республикаси ташқи ишлар ва савдо вазирларининг ўринбосарлари, Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси кўргазма очилишига етиб келадилар.

Кўргазмадан мақсад кенг имкониятларимизни намойиш этишдангина иборат бўлиб қолмай, айни вақтда Ўзбекистон корхоналари билан алоқаларни янада мустаҳкамлашдир. Турли хилдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун мўлжалланган чоғроқ қўшма корхоналар бутун бир тармоғини вужудга келтириш мумкин бўлади. Чунки Ўзбекистон хом ашёга жуда бой. Тайёр буюмлар эса бозорингизни тўлдирибгина қолмасдан, учинчи мамлакатларда ҳам сотилиши мумкин. Кўргазма шўъбаларга бўлинган. Шундай қилиб мутахассислар фирмалар ҳамда компанияларнинг вакилларидан тўлиқ ахборот олишлари мумкин.

— Ҳиндистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консулхонаси кўргазмага тайёргарлик кўришда қандай ишларни бажарди!

— Биз моҳиятан Ҳиндистон тадбиркорлари билан Ўзбекистон савдо-саноат доиралари вакилларини бир-бири билан боғлаган ўзига хос кўприк бўлдик. Маслаҳатимизга кўра, кўргазмада ҳамкорлик қилишда Республикангиз билан манфаатдор бўлган фирмалар қатнашдилар. Албатта, бундай тадбирни тайёрлаш осон эмас. Бутун куч-ғайратимиз шубҳасиз ўзини оқлайди.

— Сиз бу кўргазмадан нималар кутаяпсиз!

— Биринчидан, Ўзбекистон аҳолиси Ҳиндистоннинг иқтисодий имкониятлари билан танишади. Иккинчидан, муҳими шундаки, икки томонлама алоқаларимиз янада ривожланади. Учинчидан, бу ерда пул билан таъминлаш муаммолари ҳам ҳал этилади. Жумладан, Ўзбекистон—Ҳиндистон қўшма банкини ташкил этиш назарда тутилмоқда.

Обуна—92

КОРХОНА ҲИСОБИДАН

СЕРГЕЛИ районида кўплаб саноат корхоналари мавжуд. Улар ичида энг йириги саналгани қуёш нурларидан ҳимоялаш буюмлари корхонасидир. У ерда келгуси йил обунасига ҳам бирмунча ҳозирлик кўрилди.

— Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитидан келиб чиқиб, рўзнома ва ойномаларнинг баҳоси юқорилаб кетганлиги сабабли ишчиларимизга оз бўлсада қулайлик томонларини ўйлаб чиқдик. Яъни, кимда ким 60 сўм миқдорида обунага ёзилса, шунинг 50 фоизи корхона ҳисобидан тўланади, — дейди касаба уюшмаси раиси Ғайрат Фазлиддинов. — Эҳтимол бу режамиз кўринмас ҳисобланар. Лекин айримлар учун шу эллик фоиз ҳам ёрдам бўляпти.

Тўлқин ЕРҚУЛОВ.

НАФИ ТЕГАДИ

ЧОРСУ даҳасига жойлашган 21-алоқа бўлимида кейинги вақтларда одам аримай қолди. Фақатгина ёшлар эмас, бу ерда ёшлари улуғ кишиларни ҳам учратиш мумкин.

Мен ёши унча кекса бўлмаган таниш бир кишини кузата бошладим. У рўзномалар ёзилган рўйхатга синчковлик билан қарарди. Ахтарган нарсасини топган кишидай керакли рақамларни ёзиб олди.

— Ҳа, Нурилла ака, шунча шошиб ёзмасангиз, — сўз қотдим у кишига.

— Адамларнинг «Оқшом»га ёзилганларига бир ҳафтадан ошибди. Биз эса ҳали юрибмиз. Шунинг учун тезроқ ёзилиб олай, деяпманда.

— «Оқшом»ни анча йилдан бери ўқийсизми?

— Ўн саккиз йилдан бери. Бу рўзноманинг агар билсангиз кўп нафи тегадиган томонлари бор. Фақат унда чоп этилган турли мавзудаги материалларни қунт билан ўқиш керак. Рўзноманинг келаси йил сонларида инсонлар ўртасидаги қадр-қимматнинг йўқолмаслиги хусусида, меҳр-муҳаббат, ота-она, фарзанд ва қавму-қариндошларнинг аҳиллиги тўғрисидаги ва яна бошқа насиҳатомуз ибратли мақолалар ва ҳикоялар ўқиш мақсадида обуна бўлдим.

Наима ҲАКИМОВА.

Қашқадарёдан мактуб

ЯХШИ УМИД БИЛАН

ҲУРМАТЛИ «Тошкент оқшоми» рўзномаси ходимлари!

Мен сизларга аввало ўз миннатдорчилигимни билдираман. 1982 йилдан буён ушбу рўзнома мухлисиман. Унда эълон қилинадиган ҳар бир ахборот ва барча ҳаётий маълумотлар рўзнома мухлисларини ўзига чорлайди.

Мен Тошкент Давлат дорилфунуни ҳуқуқшунослик куллиётининг кечки бўлимида таълим олганман. Ишдан чарчаб толиқиб дарсга келганимизда чарчоқларимизни чиқариш учун то дарс бошлангунга қадар «Оқшом» бизга кўмакдош бўларди. Ҳозир ҳам шундай. Айни вақтда мен Қашқадарё вилоятининг Чироқчи район халқ судида ишлайман. Ҳамон «Оқшом» рўзномаси мен билан. Бу борада менга ва бошқа муштарийларга матбаа тарқатувчи Бахтиёр ака яқиндан ёрдам берадилар.

«Оқшом» ходимлари рўзномани янада халқ талабига жавоб берадиган материаллар билан бойитадилар деган яхши умид билан рўзномага бу сафар ҳам обуна бўлдим. Мен билан бирга меҳнат қиладиган дўстларимдан яна 10 киши бир йиллик муддатга обуна бўлишди. Ишончимиз комилки рўзнома янада халқчил бўлади.

Қаҳрамон ХУДОЕРОВ,
Қашқадарё вилояти Чироқчи район халқ суди идораси мудири.

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

1992 ЙИЛ учун рўзнома ва ойномаларга обуна давом этмоқда. Агар Сиз келгуси йил учун «Тошкент оқшоми»га обунани расмийлаштирмаган бўлсангиз вақтни бой бермай рўзномага ёзилинг. 25 сўм 68 тийин тўласангиз йил бўйи у Сизнинг энг яқин сирдошингиз ва яқин маслаҳатгўйингиз бўлади.

Яна шуни ҳам эслатиб ўтмоқчимиз: обуна Ўзбекистон ҳудудида чекланмаган миқдорда қабул қилинади. Бордию обуна масаласида бирор алоқа бўлимида Сизнинг истагингиз бажарилмаса бу ҳақда бизга зудлик билан хабар беринг.

Обуна бўлишнинг яна бир афзал томонини ҳам айтиб ўтмоқчимиз. «Оқшом» рўзномасининг битта сони дўконларда 15 тийиндан сотилса, обуначиларга у 10 тийинга тушади.

Рўзноманинг нашр кўрсаткичлари ва шу хусусдаги бошқа маълумотлар «Оқшом»нинг тўртинчи саҳифасида мунтазам бериб борилмоқда.

Ҳар бир йил якунланиши билан Бутуниттифоқ, республика, вилоят социалистик мусобақаси ғолиблари маълум қилиниши, улар Қизил байроқлар, машиналар, пул мукофотлари билан тақдирланиши кўпчиликнинг ёдида бўлса керак. Мусобақа пешқадамлари режаларни бажаришларига қараб аниқланарди. Илғорлар рағбатлантирилар, улар номи кўкка кўтарилиб мақталарди, биз эса қачон дўконларга социалистик мусобақа уюштириш зарурлиги етти ухлаб тушларига кирмайдиган хорижий мамлакатларнинг моллари келтирилишини орзиқиб кутардик. Фақат вақти-вақти билан минбарлардан, оммавий ахборот воситалари орқали илм-фан тараққиётида ҳам, истеъмол моллари ишлаб чиқаришда ҳам ривожланган мамлакатлардан орқада қолаётганлигимиздан нолиб қўярдик.

Нега шундай бўларди? Ахир бизнинг космик кемамиз фазода АҚШнинг «Апполон»и билан туташди-ку? Ойга ҳам кемаларни қўндирдик. Демак, мамлакатимизда энг мураккаб буюмларни яратишга қодир олим ва мутахассислар, уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштира оладиган моҳир қўллар бор экан-у! У ҳолда нега халқ хўжалигининг бошқа соҳаларида космосдагидек тараққиётнинг олдинги марраларидан ўрин ололмадик?

Ҳамма гап шундаки; биз ҳарбий қудратда АҚШдан орқада қолмаслик учун бундай илмий кучларни, ишлаб чиқариш қувватларини ишга солишга мажбур эдик. Буни халқаро майдондаги рақобат мажбур этарди. Ички бозорда эса хоҳласанг-хоҳламасанг «Москвич» машинасини минишга, Минск телевизорини кўришга, Боку кондиционерларидан фойдаланишга мажбур эдик. Эътибор беринг-а,

Бозор иқтисодиёти алифбоси

РАҚОБАТСИЗ ТАРАҚҚИЁТ БЎЛМАЙДИ

Италиядан сотиб олинган завод Волга соҳилида ишга тушгач, «Москвич»лар «Жигули» билан рақобатлаша олмай ҳатто қарзга сотиладиган ҳам бўлганди.

Якка ҳокимлик мамлакат халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини чирмаб олган эди. Ички бозорда бирор рақобат бўлмагач, якка ҳокимлар маҳсулот таннархини арзонлаштиришга ҳам, сифатини яхшилашга ҳам унчалик ўзларини уринтириб ўтиришмасди. Жаҳон бозоридан эса улар аллақачон суриб чиқарилган эди. Бирор соҳада мутлоқ ҳокимлик, айниқса ишлаб чиқаришга илм-фан ютуқлари, янги технологияларни жорий этишга мойилсизлик жараёнини кучайтирди. Шу сабабдан бизда битта дастгоҳ, машина-ускуна 40-50 йиллаб ишлатилади. Ривожланган мамлакатларда эса улар узоғи билан 7-8 йилда алмаштириб турилибди.

Бозор муносабатлари якка ҳокимлик билан асло муроса қила олмайди. Ишлаб чиқариш воситалари — машина-ускуналар, хом ашё биржаларда эркин сотиладиган бўлгандан кейин ҳар бир корхона, ширкат ёки ишбилармон ҳам ички, ҳам жаҳон бозорида рақобатга бардош берадиган энг мукаммал, энг сифатли, энг янги, айни пайтда энг арзон бўлган маҳсулот ишлаб чиқаришга интилади. Бундан улар мўмай фойда олганларидан сўнг сармояларини ишлаб чиқаришни кенгайтиришга, харидоргир молларни ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ишлатишга ҳаракат қиладилар. Натижада бозорда рақобат кучаяди, ишлаб чиқарувчилар хоҳласалар-хоҳламасалар маҳсулот ёки буюмларининг нарх-наволари аста-секин арзонлаша бошлайди. Буни кўрган корхона жамоаси ёки эгаси янада унумлироқ машина-ускуна ўрнатиб, янада илғор технологияни жорий этиб, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, унинг истеъмол хусусиятларини такомиллаштириш чораларини ахтара бошлайди. Бозорнинг иқтисодиётни мувофиқлаштириб турувчи хусусияти бу жараёнда яққол намоён бўлади.

Бизда бозор муносабатлари ҳали шаклланиб бўлгани йўқ. Шу сабабли давлат ўтиш даврида ишлаб чиқаришда танҳо ҳукмронликни чеклашнинг ҳуқуқий асосларини ишлаб чиқди. СССРнинг мамлакатда монополистик (якка ҳокимлик) фаолиятини чеклаш тўғрисидаги қонуни шу мақсадни кўзлайди. Унда бозорда рақобатни чеклаш учун маҳсулот ишлаб чиқариш, нарх-навони белгилаш ва шу каби масалалар юзасидан корхона, бирлашмаларнинг келишиб олишига йўл қўйилмайди. Монополистик фаолиятини чеклаш тўғрисидаги қонунни бузганлик учун 1 миллион сўмгача жарима солиш белгилаб қўйилган.

Эркин МАДИЕРОВ.

Насрий масаллар

АФСУС

КАВАК бўлиб емирилган тиш танага азоб бера-бера Омбур сиқувига гирифтор бўлгач, нолий кетди:

— Бунчалик бешафқат исканжангга олиб, қадрдон ўрнимдан қўзғатмоқчи бўласан-а?

— Мен ўз вазифамни бажараяпман. Энди сен ҳеч нарсага ярамайсан, умринг ниҳоясига етди. Эгангга бераётган қийноқларинг жазоси шу! — тушунтирди Омбур.

— Минг афсуски, мен бир вақтлар инжудек беғубор эдим. Йиллар давомида метиндек данагу, ёнғоқларни чақиб озор чекдим, носу-тамаки заҳаридан садафдек ялтироқ рангим заъфарон тусга айланди, қайноқ-муздек егулигу-ичимликларга кетма-кет дуч келиб қақшадим. Булардан кўра вақтида ювиб, покиза тутиб парваришлаганида эгамга яна кўп йиллар соғлом яшаб холис хизмат қилардим, — деди афсус билан нобоп тиш.

АЖАБЛАНИШ

КУНЛАРНИНГ бирида галадаги товуқлардан бири «курк-курк»лаб юра бошлади. Бунга ажабланган товуқлардан бири сўз қотди:

— Анавини қаранглар, хурпайиб олиб «курк-курклагани, курк-курклаган», мана неча кундирки, тухум қилишининг ҳам дараги йўқ.

— Мен аввалги қилган тухумларимга жон бағишлаб, она бўлмоқчиман, — тушунтирди хонаки товуқ. Бир оздан сўнг галадошларининг ҳеч бир сўзини тушуниб етмаганликларини фаҳмлаб қўшиб қўйди:

— Ҳа, сенларнинг оналаринг анави жонсиз-у бемеҳр темир қути жўжа очиргич бўлгани туфайли оналик бахтидан маҳрум бўлгансизлар-ку!

Фозилжон ОРИПОВ.

«ИСТЕЪДОД» ДАСТУРИ

Республикамизда тузилган ёш олимлар ва мутахассислар уюшмаси ўз фаолиятини жонлантириб юборди. Янги илмий муассаса ташкил этилишида ҳам уюшма тадбиркорлик билан иш кўрди.

Иқтидорли изланувчан ёшлар билан яқиндан иш олиб бориш режалари белгилаб олинди. «Истеъдод» дастурининг тузилиши бу борада кўрилган муҳим тадбирлардан биридир. Эндиликда ушбу ҳужжат доирасида экологик-ижтимоий йўналишда иш кўрадиган ўқув илмий марказ тузишга киришилди.

Саодат ОДИЛОВА.

Қадимий удумларимиз

МЕҲРЖОН — ИНСОНИЙЛИК РАМЗИ

ОЛТИН кузнинг саховатли катта сайли — Меҳржоннинг диёримизда байрам қилиниши қадимий анъана-удумларимизга эҳтиром рамзи бўлиб қолди. Шод-ҳуррамликни севган халқимиз меҳнат нашидасини турли сайил-байрамлар билан боғлаб нишонлаганлар. Баҳорги тенгкунликда — Янги йил бошланиши ва она-Ерга экин-тикин экиш, меҳнат жараёни жўш уриши рамзи сифатида Наврўз, кузги тенгкунликда эса, замин инсон пешана тери ҳисобига берган мўл-кўл ҳосилни йиғиштириб олиш пайтида Меҳржон байрами шодиёналик билан ўтказилган. Бу икки қадимий халқ сайил-байрамини буюк олим Абу Райҳон Беруний мана бундай таърифлайди:

Қуёш ва Ой фалакнинг икки кўзи бўлганидек,
Наврўз ва Меҳржон заминнинг икки кўзидир.

Халқимизнинг ана шу қадимий севимли байрамлари — Наврўз ва Меҳржон Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг катта даъвати ва бевосита раҳбарлигида, ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрлиги билан ҳар йили тантанавор нишонланиб келинмоқда. Ўтган йили баҳор ва кузда, бу йил баҳорда ғоят кўтаринки руҳда ўтказилган Наврўз ва Меҳржон байрамлари бахт-саодат, меҳнат, дўстлик, саховат шодиёнасига айланганлиги фикримизга шоҳидлик беради.

Диёримизда бу йилги куз жуда ўзгача бахт-саодат билан келди. Биринчи сентябрь улкан миллий байрам — Мустақиллик куни деб эълон қилинди. Бу, халқларимизнинг асрий орзуси эди. Ҳеч шубҳа йўқки, Мустақиллик куни эълон қилиниши тарихий воқеа бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг энг биринчи шодиёна байрами бўлиб қолади. Кузги Меҳржон байрамимиз ҳам яхши орзу-умид, бахт-саодат, садоқату саховат, ҳусни меҳнат ва элатлар аро иззату-ҳурмат билан шундай мўътабар кунларда кириб келмоқда. Мустақиллик зиёси йўлларимизни нурафшон этиб турган айни замонда, Меҳржон байрами саховатли хосияти билан турмушимизга меҳрини таратсин. Шоир бу шодиёнани таърифлаб куйлабди:

Саховат сайли бу, дўстлар марҳамат,
Беруний зикр этган Меҳржондир бу.
Кўринг, Она-замин эҳсони беҳад,
Диёр жамолида олтинранг ёғду!

Куз фаслида ўтказиладиган бу байрамнинг тарихий хосияти ҳам қизиқарли. У аждодларимиз томонидан мезон ойида нишонланадиган қадимий халқ сайилларидан бўлиб, байрамлар ичида энг каттаси ҳисобланади. У бир неча кун давомида Она заминга, меҳнаткашга таъзим сифатида нишонланган. Далалардан ҳосил йиғиб олинган, шод-ҳуррамлик бўлган. Ана шу олтин куз байрамини авлодларимиз Меҳржон деб атаганлар.

Меҳржон халқ сайли байрам қилиниши тўғрисида қадимги олимларнинг рисолаларида кўп маълумотлар келтирилган. Жумладан, ўрта осиёлик буюк мутафаккирлар Абу Райҳон Беруний, Умар Хайём, Рудакийлар Меҳржон ва Наврўзни батафсил таърифлаганлар. Абу Райҳон Беруний ўзининг «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар» деб аталган, биз учун ниҳоятда қимматли асарида қадимий Ўрта Осиё, Эрон, Туркия ва Афғонистон халқларининг табиат ҳодисалари ва воқеалари билан боғлиқ, ўша даврнинг доно кишилари томонидан кашф этилиб, турмушга сингдирилган урф-одатлари ҳақида бебаҳо маълумотларни беради, уларни илмий таҳлил этади. Халқларимиз Қадимда деҳқончиликни улуғлаш, ҳурматлаш ва эъзозлаш юзасидан Наврўзни нафақат йил боши — баҳорда ўтказганлар, балки унинг давоми сифатида кузда ҳам «тиргон», яъни «рўзи тир», «Меҳржон»ни (Хоразмда — «Чирируж», суғдийларда «Ним сарда» деб аталган) нишонлаганлар. Олим, Наврўз ойида орзу-ниятлар қилинса, ана шу олижаноб режаларнинг ижроси Меҳржон эканлигини таъкидлайди.

Аллома ана шу икки мавсум байрамни нишонлаш ҳақида ёзар экан, баҳор билан кузда кун ва туннинг икки марта тенг келишини таърифлайди. Демак, Наврўз 21 мартдан 22 мартга ўтарда нишонланса, Меҳржон эса, 26 сентябрдан 27 сентябрга ўтар кундан бошланади.

Ота-боболаримиз Меҳржон кунларида дала ва боғларга, узум ва қовун сайилларига чиққанлар, қавм-қариндошлар бир-бирларини йўқлаганлар, бир-бирларига эҳсонлар улашганлар, қарияларга совға-саломлар олиб борганлар, қишлик озуқаларини ғамлашга киришганлар, уй-жойларини қишга тайёрлаганлар, қабристонларни зиёрат этиб, хас-чўпдан тозалаганлар, нураганларини суваганлар. Ўтган авлод-аждодлар ёдга олинган. Бозорларда, сайилгоҳларда олтин куз неъматлари савдоси ташкил этилган, қўчқор ва бедана, хўроз уриштиришлар, полвонлар чиқишлари, аскиябозликлар, рақс ва турли ўйин-кулгилар авж олган.

Бизнинг кунларимизда Меҳржон байрами янада янгича мазмун касб этиб, инсоний меҳр-муҳаббатни, ўзаро иззат-ҳурматни, дўстлик-биродарликни, ҳаёт ва меҳнатни улуғламоқда. Меҳржон байрами азим Тошкентимизнинг М. Горький номидаги шаҳар маданият ва истироҳат боғида 21—22 сентябрь кунлари тантанали ўтказилади. Боғ директори Собит Маматов ўз жамоаси билан халқимизнинг бу севимли байрамига жуда катта тайёргарлик кўрди. Меҳржон кунлари боғда турли-туман томошалар, ўйин-кулгилар, рақс-ашулалар, мусобақалар бўлади, диёримизда етиштирилган ноз-неъматлар савдоси уюштирилади, қизиқарли суҳбатлар ўтказилади.

Меҳржон байрами шодиёналари шаҳримизнинг кўпгина майдонларида, мавзеларида, маҳалла ва кўп қаватли турар жойларда тантанали нишонланади. Бу қадимий миллий байрамимизда барча миллатларнинг вакиллари бир жон-бир тан бўлиб қатнашиб, шод-хуррамлик қиладилар, дўстлик ва биродарлигимиз намойиши бўлади.

Азиз ҳамшаҳарлар, марҳабо, инсонийлик удумимиз рамзи-ифодаси бўлган Меҳржонни ҳамжиҳат, ҳамкор, ҳамдам бўлиб кўнгилли ўтказайлик!

Жумлаи-жаҳонга, яхши ниятли барча инсонларга тинчлик, хотиржамлик, бахт-саодат, меҳр-муҳаббат доим ёр бўлсин!

Меҳржон байрами меҳри билан дилларимизни шод-хуррамликка тўлдирсин!

Билол АМИНОВ,
республика «Ихлосия» маънавий маданият марказининг етакчи ходими, тарих фанлари номзоди, элшунос.

БИЗНИ тарбиялаб вояга етказган 17-болалар уйи Тошкент шаҳар, Бешёғоч даҳаси, Қибрай шоҳ кўчасининг охиридаги катта бойнинг ҳовлисига жойлашган эди. Болалар уйига етмасдан уч-тўрт ҳовли беридаги девори гуваладан тикланган кўримсизгина ҳовлининг дарвозаси доим очиқ турарди. Дарвоза олдидаги икки-уч кишилик ўриндиқда кўпинча ўрта бўйли кишининг ўтирганини кўрардик. У киши саф тортиб мактабга кетаётганимизда ва мактабдан қайтаётганимизда айтган қўшиқларимизни уйга яқин келганимизда тик туриб эшитар, сўнгра ҳовлисига кириб кетарди. Бизлар саф тортиб Бешёғочдаги (ҳозирги Комсомол кўли)га етгунча дам олмай қўшиқ айтардик. Ҳалиги киши қўшиғимизни бошлашимизданоқ дарвоза олдига чиқарди-да, яна ўша зайилда тик туриб қўшиғимизни тингларди.

Баъзан кўчага чиқиб қолсак, ҳалиги одам бизларни чақирарди:

— Исмингиз ким, қаерлик бўласиз, ота-онангиз борми? — деб сўрарди ва тирсаги билан дарвозасини қоқарди. Уйдан умримда кўрмаган шўрданак, писта, қовурилган нўхат, нон ва яна қандайдир емишлар солинган патнис кўтарган аёл чиқарди.

— Болаларим, мана буларни киссаларингизга солиб олинглар, ўртоқларингиз билан баҳам кўрасизлар, — деган сўзлари ҳали-ҳали эсимда.

Ёдномалар

ГУВАЛА ДЕВОРЛИ УЙ

Кунларнинг бирида ҳалиги киши уйига таклиф қилди. Дарвозадан киришда катта сўри каравот, каравот устида хонтахта, атлас кўрпачалар ёзилган, болишлар қўйилган, хонтахта устидаги катта чойнакка духобадан тикилган ёпқич кийгизиб қўйилганди. Амаки бизларни яна меҳмон қилди. Еб-ичиб қорнимизни тўйдирдик, лекин исмини сўрамай жўнаб қолдик.

Синф раҳбаримиз шоир Жиғой эди. У танаффус вақтида йўқламанинг орасида брошюрага ўхшаган китобчани қолдириб кетди. Синфимизда шоир бўламан деганлар жуда кўп эди. Улар китобчани варақлай бошлади. Китобча муқовасида «Фитрат», «Қиёмат» деган ёзувларни ўқиб қолдим. Китобнинг ичида арқондан ўтиб кетаётган қўй, яна жарга йиқилган аллақандай одамларнинг сурати тасвирланган эди.

Талабалар: «Китобнинг мазмунини айтиб беринг», деб ўқитувчимиз Жиғойдан сўрашди.

— Бу китобни ёзган киши сизларга қўшни. Исми Фитрат, — деб тушунтирди Жиғой ака.

Мен ҳам ажабландим. Чунки мен кўриб юрган одам ҳеч ёзувчига ўхшамасди. Соч қўймаган, ғавдаси кичкинагина, ҳовлисининг девори лойдан. (Болалик экан-да...)

Бир илож қилиб мураббийлардан жавоб сўраб амакимизнинг уйига келардик. Яна меҳмондорчилик бошланарди.

— Катта бўлганда ким бўлмоқчисизлар? — сўрарди амаким.

— Шоир бўламан, — деди Искандар (унинг шеърлари «Ленин учқуни»да босилиб чиққан эди).

— Мен ҳам шоир бўламан, — деди Қулаҳмат (у деворий газетамизнинг муҳаррири эди).

— Мен мухбир бўламан, — деди Мурод (У ҳозир провизор).

— Мен ҳам мухбир бўламан, — деди Павлик Сергеев.

Мен ким бўлишимни айтолмадим, энди 4-синфга ўтган эдим.

— Эндиги келганларингизда шеърларингиздан ўқиб берасизлар, — деди-ю, уйидан чиқиб келаётган аёлнинг қўлидаги патирни бизга бўлашиб берди.

Шоир бўламан деганлар, кейинги вақтларда мураббийлардан сўрамасдан ҳам амакинига борадиган бўлиб қолишди. Бахтимизга болалар уйида тарбиячи бўлиб ишлаётган Шуҳрат, Ёнғин Мирзо, Туроб Тўла, Маҳмуд Муродов каби адиблар Фитратнинг уйига боришимизга қаршилик кўрсатмай жавоб берарди.

Қайси йили эканлиги хотирамда йўқ, ҳалиги девори лойдан тикланган ҳовлида мусиқа, ашула овозлари эшитилди. Тушлик пайти эди, овқат қилишдан ҳам воз кечиб, «шоир бўламан» деганлар билан қўшилиб тўйга келдик. Машҳур созанда ва раққосалар, ашулачиларни биринчи шу ерда кўрдик. Карим Зокиров, Акбарали Ҳайдаров, Ҳалима Носирова деган номларни шу ҳовлида эшитдим.

1933 йил очарчилик тугаб, 1934 йил коммерция нони чиққан пайт, қорин тўқ. Лекин юпун эдик. Болалар икки сменада ўқир эди. Иккинчи сменадагилар биринчи сменадагиларнинг кийимини кийиб мактабга кетарди. Мен билан бир синфда ўқийдиган Борис Метловга оёқ кийими етмай қолди. Метлов битта пайпоқ билан қор кечиб мактабга қараб йўл олди. Буни кўрган ҳалиги киши уйига зум кириб кетди-да, қандайдир оёқ кийимни қўлтиқлаб Бориснинг орқасидан етиб олди ва ўзи зўрлаб кийгазди.

Домла Фитратнинг ҳақиқий инсон, етимпарвар эканини яна бир марта шунда билдим.

Мен 1940 йилгача шу болалар уйида тарбияландим. Кейинги вақтларда бизни меҳмон қиладиган етимпарвар амаки кўринмай қолди. Тўс-тўполон, қатағон деган сиёсатларга тушуниб етмаган эдик. Ғози Юнуснинг қизи, Усмон Носирнинг синглиси билан бир синфда ўқидим. Улар ҳам халқ душмани сифатида қатағонга учраганлини, бундай табаррук, улуғ истеъдодлар тақдири ҳақида бехабар эдик. Шу орада уруш бошланиб кетди. Бизлар биринчилар қатори фронтга жўнадик.

Мана, ҳозир уларнинг асарлари қўлимда. Қайта-қайта ўқийман, ҳаяжонланаман. Дунёга келиб икки марта етим қолдим, деб ўксинаман. Биринчи етимлик — ота-онамдан ажраган бўлсам, иккинчи етимлик — устозлар, улуғ сиймолар, улуғ инсонлардан айрилганим деб ҳисоблайман.

Раҳматулла ИСҲОҚОВ,
фахрий-журналист.

Тикувчилик мураккаб, аммо фахрли касб. Чунки бу касб кишининг ўзига ниҳоятда талабчан бўлишини талаб этади. «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилаётган Фотима Баҳромова ана шу хусусиятларни ўзида жамлаган тикувчилардан. Чевар бошқараётган бўлим ҳозир бирлашмада энг илғор жамоалардан ҳисобланади.

Холмат Мирзакаримов сурати.

Турмуш чорраҳаларида

ҲАМДАРДЛИГИНГ УЧУН РАҲМАТ, ОНАСИ!

ҲЕЧ эътибор берганмисиз, ёмон йўлга кириб кетган аёл ёки эркакнинг кечинмаларини ён- атрофдагилар билишади-ю, аммо умр йўлдошига айтишга ҳеч ким ботинолмайди. Кўпчилик мен туфайли эр-хотин ўртасига совуқчилик тушиб, яна оила бузилмасин деб, истиҳола қилиши табиий.

Қўшни маҳаллада яшайдиган бир чилангар йигитни биламан. Шаҳарга қатнаб корхонада ишлайди, меҳнаткаш, эртадан-кечгача тиним билмайди. Ҳатто ишдан кейин қолиб, қорамойга беланиб юрганини кўп кўрганман. Камтар, барча ҳавас қиладиган шу йигитнинг хотини бир қассоб билан «юриб» кетибди. Гап-сўз кўпайиб, унинг бир учи бизнинг маҳаллага ҳам етиб келди. Одамлар аёлни ноинсоф, бевафоликда айблашди.

Хўш, нега у ажойиб эри ва гулдек икки фарзандининг юзига оёқ тиради? Корхонада бўлиб, йигитнинг яқин ҳамкасбларидан бирига шу саволни берганимда у куйиниб деди:

— Расул топилмайдиган, тилла йигит. Шундай бўлса-да, айб ўзида. Ишни деб хотини ва бола-чақасини унутиб қўйди. Қачон қарасанг корхонада дастгоҳлар атрофида куймаланади. Бундоқ уйига эртароқ бориб, фарзандлари олдида бўлгани ёки хотинини кино, театр, боғга олиб бориб, айлантирганини эслолмайман. Хотини ҳеч қаерда ишламаса, куни билан уйда диққинафас бўлиб ўтиришнинг ўзи бўладими. Унинг ҳам ўйнаб-кулгиси, ҳаёт нашъасини сургиси келади, ахир!

Оила фожиасининг асосий сабабчиси шу эмасмикан. Балки уйланишдан мақсад ишқ, шу билан бирга табиат инъомларидан баҳраманд бўлиш демак-ку. Оилада тотувлик ҳукм суриши эса эр-хотиннинг турмушда ҳамдам, ҳамнафас бўлишларига боғлиқ. Ораларида доимо ишқ гулғунчалари ўз атрини уфуриб туриши шарт.

Севги нима ўзи? Бу сиз билан бизни эрта-ю кеч ширин эркалаб турувчи туйғудир. Мана шу илоҳий ҳиссиёт бор экан, инсон бир-бирига интилаверади, кўнгил-кўнгилдан сув ичиб, ширин сўзлар унга малҳам бўлади. Бобокалон шоиримиз ҳазрати Навоийнинг мана бу байтини ҳеч бир инсон бефарқ ўқимаса керак.

Бўлмаса ишқ икки жаҳон бўлмасун,
Икки жаҳон демаки, жон бўлмасун.
Ишқсиз ул танки, анинг жони йўқ,
Ҳусни нетсун кишиким они йўқ.

Яқинда бекатлардан биридаги ёғоч устунга кимдир қаламтарош билан: «Севги оқар сув» деб кетганини ўқиб қолдим. «Дастхат»ини қолдирган номаълум муаллиф бу билан «севги ўткинчи» демоқчими? Наҳотки шундай бўлса. Неча-неча асрлардан бери куйланиб, ардоқланиб келаётган бу муқаддас туйғу бизнинг замонамизга келиб ўз қадр-қимматини йўқотдими. Бўлмаса бундай хулосанинг негизи нимада? Назаримда, кейинги пайтда севгиси ва аҳдида турмаётган бевафолар кўпайгандек. Бўлажак умр йўлдошининг бойлиги-ю, оиласининг мавқеига қараб турмушга чиқаётган қизларимиз ҳам йўқ эмас. Бундайларга ишқ-муҳаббат ҳайф!

Бозорбой Мамажонов деган танишимиз бизга қуйидаги мазмунда мактуб йўллабди:

«Каримжон Нигора исмли қизга кўнгил қўйиб, унинг уйига совчи юборди. Қиз томондагилар рад жавобини беришди. Чунки Нигора: «Фақат ўқиганга тегаман», — дебди. Бу гапдан хабар топган йигит ишлаяпман, бошқа йигитлардан қаерим кам, улар ҳам менга ўхшаган одамку, деб [illegible]. Дўстим йигитнинг [illegible] меҳнаткаш, одобли, ҳар қандай қизга муносиб. Менимча ишчими, олимми инсоннинг аввало ички дунёси гўзал бўлмоғи керак. Шундай эмасми?»

Ҳақ гап. Ҳозир йигит-қизларимиз келажакларини ўзлари белгилашади. Аммо Нигора Каримжон билан учрашиб, уни синаб кўрса ёмон бўлмасди.

Ҳаёт эса яшашдан, ишлашдан, севишдан иборат. Турмушнинг ҳар дами эр-хотин учун синовга ўхшайди. Бир шоир дўстим умр йўлдоши билан хонадонимизга келиб туради. Хотини билан аҳил, бир-бирларини ҳатто меҳмонга боргандa ҳам ўтказишга жой тополмайдилар. Яқинда учрашганимизда келин хафароқ кўринди. Сабабини сўрадик. Танишларидан бириникига тўйга боргани, дабдабаларни кўриб, мундай кунларга биз ҳам етишармиканмиз, деб роса эзилганини айтиб берди.

— Бундай гапларни қўй, — деди дўстим унга бир пиёла чой қуйиб узатар экан. — Яхшиси дастурхондаги ширинликлардан татиб кўр. Сабр қилсак ҳамма нарсага етишамиз. Аслида бардошли, ҳаётни тушунган бўлганинг учун сени севиб уйланганман. Шундайми, ахир. Ана кулаяпсан, демак тўғри. Меҳрибонлигинг, ҳамиша ҳамдардлигинг учун раҳмат сенга, онаси!

Бир олийжаноб аёлга чин севгиси учун дўстимдан миннатдор бўлиб қўяман. Муҳаббат оғир дамларда одамларни, оилани, қолаверса оламни сақлайди. Негадир дарёдек жўшқин бу туйғу ҳақида кам ёзадиган бўлиб қолдик. Менимча у ҳақда ёзиш, тўлиб-тошиб ёзиш керак.

Саъдулла ШОДИЕВ.

ЯПОН ЭЛШУНОСИ ЎТМИШИМИЗНИ ЎРГАНМОҚДА

МАНА, кўп йилдирки, япониялик таниқли этнограф ва археолог Кудзи Като кўҳна ўзбек диёри маданиятининг ўтмиш тарихини ўрганиш билан яқиндан шуғулланиб келмоқда. Унинг кўп йиллик бу самарали изланишлари натижасида қатор йирик илмий ишлар юзага келди.

Япон профессори Ўрта Осиё халқлари тарихини тадқиқ этишга қаратилган қатор ибратли ишларнинг шахсий ташаббускори бўлди. Токио этнография музейида очилган Ўрта Осиё халқлари бўлими ҳам археологнинг саъй-ҳаракати билан ташкил топди. Унга қўйилган экспонатларнинг аксарияти профессор томонидан тўпланиб, музейга тақдим этилган.

Кейинчалик у яна бир хайрли ишга бош қўшди. Унинг ташаббуси билан япон ва ўзбек археолог олимлари иштирокида янги илмий экспедиция уюштирилди. Бу сафар чоғида ўлка санъати тарихини ўрганиш йўлида самарали ишлар амалга оширилди. «Жанубий Ўзбекистон ўтмиши» деб аталган альбом-каталогни босмага тайёрлашда илмий экспедиция материаллари асос бўлиб хизмат қилди.

Анвар АЛИЕВ.

Бир асар тарихи

«АЛИШЕР НАВОИЙ»

фильмини суратга олиш жараёни ҳақида Ўзбекистон халқ артисти Тамара НАЗАРОВА билан суҳбат

ШАРҲ

«Алишер Навоий» фильми экранларга чиққандан кейин Комил Ёрматов, Раззоқ Ҳамроев, Асад Исматов, Тамара Назароваларнинг номлари машҳур бўлиб кетди. Айниқса, Гули қиёфасидаги Тамара Назарованинг сурати санъат ихлосмандлари орасида қўлма-қўл бўлиб кетганди. Ҳатто Комил ака ҳақида тўқилган латифанамо ҳазилни ҳали ҳам унутганим йўқ.

— Дунёда энг кекса киши ким! — сўрабди бир киши дўстидан.

— Комил Ёрматов, — дебди дўсти.

— Ие, қачон туғилган!

— 910 йилда. Бўлмаса Навоийнинг ҳаётини бунчалар аниқ билмасди, зўр фильм яратолмасди-да.

Аслида эса бу Комил Ёрматов истеъдодига берилган улкан мукофот, олий баҳо эди!

— Тамара опа, Гули кинодаги биринчи ижро этган ролингиз бўлса керак?

— Йўқ, учинчиси. Унгача Комил Ёрматов яратган «Киноконцерт», «Ватанга совға» фильмларида қатнашганман. Албатта, жуда қойилмақом қилиб бош ролларни ижро этмаган бўлсам ҳам, ўша фильмлардаги қатнашувим ҳаётимнинг ўчмас лаҳзалари бўлган эди.

— Комил ака сизни қаердан «топиб олган»?

— Унча қидирмаганлар. Муқимий номли театрда ишлар эдим. Билсангиз керак, театр саҳнасида талайгина ролларни ижро этганман. Мақтаняпти деманг, эслатиб қўяяпман, холос. Гули роли учун 300 га яқин қизларни синовдан ўтказиб кўришди. Менга насиб қилган экан.

— Тамарахон, энди ўзингиз ўйнайсиз, — деди Комил ака. — Сиздан ўзга мосроғи йўқ экан ўзи.

Буни қарангки, ўша пайтда... — Ростини айтаверсам одобсизлик саналмас — катта қизимга ҳомиладор эдим.

— Нима қиламиз? — иягини қашлади Комил ака, — кутамиз-да янги меҳмонни. Унгача биз ҳам суратга олиш тадоригини кўра турамиз.

Хуллас, тўрт ойдан ошиқроқ кутишди, барака топгурлар. Қизим Гулшаҳнознинг чилласи чиққандан кейин фильмни суратга олиш ишлари бошланиб кетди.

— Анча давом этгандир суратга тушириш?

— Ҳар ҳолда икки йилдан кам эмас. Ўша пайтдаги техникани, шароитнинг оғирлигини ўйласак, жуда қисқа бу муддат.

ШАРҲ

Ўша қиз Гулшаҳноз ҳозир икки ўғил, бир қиз — уч фарзанднинг онаси. Наманган шаҳрида яшайди. «Алишер Навоий» суратга олинаётган кезларда «Тоҳир ва Зуҳра» фильми устида ҳам атоқли кинорежиссёр Наби Ғаниев иш бошлаган эди. Тасодифни қарангки, фильмдаги Моҳим ролини Тамара Назарова ижро этиши керак эди. Комил Ёрматов оёғини тираб туриб олди:

— Э, бўлмайди, Навоий Гулисиз қолсинми!

— Тоҳир-чи! Тоҳир Моҳимсиз қолсинми! — бўш келмади Наби ака ҳам.

— Бўлмаса келишайлик, — муросага кела бошлади Комил ака.

— Суратга олиш бир кунга тўғри келиб қолганида нима бўлади! Мен кутолмайман. Бунинг устига оғироёқ Тамара.

— Бўпти, Гулини ўйнайди. Моҳимга ўзим актриса топишвораман.

Хуллас Комил ака «зўр» чиқди. Моҳимни Зебо Ғаниева ижро этадиган бўлди.

— Наби ака ранжидиларми?

— Начора, санъат фидойиликни ёқтиради. Аслида Моҳим менинг ролим эди. Театрда ҳам ижро этардимда уни. Комил акага келсак, у киши мени экранга олиб келган устозим, отамиздек бўлиб қолган эди-да.

— «Навоий» фильми нима муносабат билан суратга олинганди?

— Улуғ шоиримизнинг 500 йиллик тўйи муносабати билан яратилган. Уруш бошланиб, маърака орқага сурилиб кетди-ку!

— Фильм қаерларда суратга олинган?

— Конибодомда, кўпроқ Самарқандда, жанг саҳналари, айниқса, сув, жанглар манзаралари Самарқанд атрофида олинганди. Шаҳар атрофида кўркам жойлар жуда ҳам кўп эди.

— Денгиз билан боғлиқ бўлаги-чи?

— Йўқ, денгиз бўйида олинмаган. Монтаж қилинган.

1991 йил— Ўзбекистонда Алишер Навоий йили

— Болангиз билан қийналмадингизми?

— Қийналдиму унчалик эмас. Қизалоғи тушмагурнинг кинога мослашганини айтмайсизми! Худди атайлаб қилгандек, «мотор» дейилиши билан жим бўлардиденг. «Стоп» деган овоз янграши билан бошлайди йиғини..

— Гули, югур! — дейди Комил ака. Қизимни эмизиб, тагликларини алмаштираман. Режиссёр ёрдамчилари унга парвона.

— Ҳеч Тошкентга келмасмидингиз?

— Келар эдим. Кийимбошларни алмаштиргани келар эдим. «Кукурузний» самолёт борку, ўшанда, ўзиям уч-тўрт соат учарди. Тўрвахалталаримни режиссёр ёрдамчилари самолётга ташиб келтирарди. Ҳатто қўшиқ ҳам тўқишганди. Олдинда мен бола билан, орқамда юклар билан бир йигит хиргойи қилиб келади:

Гўзал капалак
Сенга не керак?

— Фильмда кўпгина машҳур санъаткорлар қатнашишганди чоғи?

— Ҳа. Санъатимиз гуллари эдилар улар. Лутфулла Нарзуллаев меъмор Жалолиддинни, Обид Жалилов, Мажиддиддин Муҳаммадни Асад Исматов, Ҳусайн Бойқарони Раззоқ Ҳамроев, Навоийни, Раҳим Пирмуҳамедов Абулмалиҳни ижро этишганди. Ўзиям бағри кенг, турфа феъл-атворли, покдил одамлар эди. Эсингизда бўлса чўлда бўрон саҳнаси бор.

— Ўша бўлак чиндан ҳам бўронда олинганми?

— Йўқ. Иккита самолётнинг шамолида сунъий бўрон қўзғатилган. Ҳаммаёқ қум. Навоий Гулини тўнига ўраб олиши керак. Раззоқ ака ҳеч шуни қилолмайдилар.

— Ҳей, ўраб олсангиз-чи, деб қичқиради Комил ака. — Сиз Навоийсиз, у Тамара эмас, Гули ахир.

— Ёш нарса, қандай бўларкин. — Раззоқ ака яна тортинади.

— Эй, мен Навоий бўлганимда тортинмасдим, — қўл силтайди Комил ака. Хуллас, суратга олишда шу каби гап-сўзлар кўп бўларди. Кейин Раззоқ ака терлаб кечирим сўрарди.

Раззоқ ака билан бир жойда ролларимиз хусусида гаплашиб қолсак, Асад Исматов устимизга қарчиғайдай бостириб келарди:

— Кўп гаплашманглар, мен Бобохон бўлганман, биласанларми? Ҳозир таъзирларингни бераман.

Раҳим Пирмуҳамедов сал овқатга ўчроқ эдилар. Нон, қанд-қурс, гўштми, колбасами қоғозга ўраб, кўзимизни шамғалат қилиб йўлни чап солардилар. Биз кулардик.

— Ана, Абулмалиҳ овқатга кетди.

Умуман ҳаммаси ҳам ажойиб инсонлар эди.

ШАРҲ

Тамара опа ташқарига чиқди. Салдан кейин овози келди:

— Чой дамлаяпман, қанақасидан бўлсин. — «Барибир», дедим. Фурсатдан фойдаланиб хонани кўздан кечирдим. Тамара Назарованинг турли ролларда тушган суратлари, бири-биридан ширин фарзандлари, набираларининг расмлари...

Опа чой қуйиб мулозамат қилди.

— Олинг, дастурхонга қаранг.

— Тамара опа, фильм рус тилида суратга олинганми?

— Йўқ, ўзбек тилида олинган. Русчага Гулини Баганова деган актриса дубляж қилгани эсимда.

— Фильм экранларга чиққанда дадангиз бормидилар?

— Бор эдилар. Ўзи авлод-аждодимизда битта санъаткор мен эдим. Дадам ҳам санъаткор эдилар десам бўлади. Иморат солардилар. Фильмни кўриб келиб мени табрикладилар:

— Қандай санъаткор қизимиз бор экан! Навоийнинг севиклисини ўйнабдилар. Демак мен ҳам катта санъаткорман. Шундай артистнинг отасиман.

Дадам қай маънода айтдилар билмадим. Лекин мен буни шукроналик деб тушундим.

ШАРҲ

Гули ҳам, Навоий ҳам, халқимизнинг суюкли эрка фарзандлари бўлиб қалбларимизда мангуга қолди. Тамара опанинг хотира бисотини обдан ковладим. У киши бор хотираларини айтиб бердилар. «Эсдан чиққан жойи бўлса узр этинг» дедилар. Анчамунча гапларни билиб олдим. Шунисига ҳам шукур.

— Тамара опа, яна Гули образини ўйнармидингиз?

— Жон деб ўйнардим. Ҳар сафар Алишер Навоий фильмини кўрганимда «Бундан ҳам яхши ўйнасам бўлар эди-ку» деб ўйлайман. Худди шу хатони тузатиш учун ҳам албатта Гулини ўйнаган бўлардим.

— Ширин суҳбатингиз учун раҳмат Сизга!

— Барчага Навоийнинг 550 йиллик тўйи муборак бўлсин. У зоти олийнинг руҳлари пок ниятли кишиларни қўлласин. Шундай қутлуғ лаҳзаларда эслаганинглар учун чин юракдан миннатдорман.

Суҳбатдош Темур УБАЙДУЛЛО.

СУРАТДА: Гули — Тамара Назарова.

(Сурат 1949 йили олинган).

Болалар сўзлаганда

СОҒИНИШ

КЎЧАДА бир тўп болалар ўйнаб ўтиришарди. Узоқдан бувиси келаётганини кўрган Гулноз, Шоҳида, Қудратлар чопиб бориб ўраб олишди:

— Вой, ўзимнинг невараларимдан ўргилай, соғиндиларингми мени? — дея буви ҳар бирига биттадан хўрозқанд бера бошлади. Бир четда уларни кузатиб турган қўшнининг уч ёшли ўғли Элёр югуриб келиб деди:

— Менам сиззи соғиндим.

ЧАҚАЛОҚ

ОНАСИ билан меҳмонга борган уч ёшли Нилуфарни гапга тутишди.

— Бирам ширин қиз эканки, исмингиз нима, а?

— Нилуфар.

— Укангизнинг исми-чи?

— Чақалоқ, — дея жавоб берди Нилуфар.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Икки эртак

«Яхши гап— жон озиғи»

БИР оққўнгил, чевар қиз икки беозор келин кетиб қолган хонадонга учинчи келин бўлиб тушгач, кунларнинг бирида кўрган тушига қаттиқ ирим қиладиган қайнонасига таъзим қилиб дебди:

— Яхши туш кўриб ётинг, ойижон!

— Туш деган сўзни айтган шу тилинг танглайингда тошдек қотсин, илоҳим! — дебди қайнона жаҳл билан.

Янги келин йиғлаб юборибди. Шу пайт эрка ўғил унинг нозик елкасига тўсатдан қаттиқ мушт тушириб:

— Сен меҳрибон онамнинг аччиқ гапларига чидамай йиғлай берсанг, шунақа мушт ейсан! — дея тўнғиллабди.

У она—боланинг оғир гапларидан хафаланиб, хушидан кетибди. Шу куни қайнона юмшоқ ўринга ётиб, туш кўрибди. Тушида ўткир қилич ушлаган забардаст, қора мўйловли киши унга:

— Бесуяк заҳар тилингизни бу ёққа чиқаринг, — дебди важоҳат билан.

Қайнона қўрқиб кетиб, айтган гапидан тонибди.

— Кумуш сочингиз билан ёлғон гапирманг, — дейишибди иккала қулоқ тилга кириб, — биз сизнинг ўйламай-нетмай гапирган ёмон гапингизни аниқ эшитганмиз.

— Биз унинг хафа бўлиб, ўзидан кетганини очиқ-ойдин кўрганмиз, — гапига киришибди кўзлар ҳам.

— Мен энди севимли келинимга ёмон гапирсам, тилим кесилсин, — деб сўз берибди қайнона.

Қайнона уйқудан чўчиб уйғониб бет-қўлларини ювибди ва келинининг эрталабки саломига очиқ юз билан алик олибди. Бундан лол қолган келин чаққон хизмат қилишда давом этаверибди.

Шундай қилиб, ёмон гап — бош қозиғи, яхши гап— жон озиғи, деганларидек, бир оғиздан чиққан икки гапнинг бири бегуноҳ келинни хафа, иккинчиси эса дилини хушнуд қилган экан.

Умр зийнати

БОР экан-да, йўқ экан, мевазор қишлоқларнинг бирида отасиз ўсган Ёдгорбек исмли бир соҳибкор йигит бор экан. У кунлардан бир кун ақлу идрок ва соҳибкорликда ўзига тенг бўлган Лобархон деган бир қизни ёқтириб, унга дил сўзларини очиқ-ойдин айтибди. У эса, онаси тошбағир ва тоғаси баджаҳл бўлган сиздек ака-укаси йўқ йигитга турмушга чиқишга розиман, дебди.

Тўй-томоша ўтгач, Ёдгор ўйлагандек ёш келинга она ва тоға томонидан ҳар хил таъналар ёғилаверибди. Келин-куёв эса парво қилишмабди. Улар келинга тазйиқни янада кучайтиришибди. У эса кулиб хушмуомала бўлишни канда қилмабди.

Орадан кўп ўтмай, опаука тўсатдан қаттиқ оғриб, ётиб қолишибди. Тор феъллари туфайлими, уларнинг хонадонига шифокордан бошқа ҳеч ким ҳол-аҳвол сўраб келмабди. Фақат ўғилу келингина кун-тун парвона бўлиб, уларнинг оғзиларига оз-оздан шифобахш дори-дармон, ҳар хил мева шарбати ва мазали таомлар тутибди. Ниҳоят, беморларнинг чимирилган қош-қовоқлардан ёғиб турган қор бора-бора тиниб, хўмрайган кўзлари мошдек очилибди. Пар ёстиқдан аста-секин бош кўтарган опа-ука оғир кунларига яраган Ёдгорбек ва Лобархонга мулойим боқиб: «Илойим бахтли бўлинглар!», «Балли, гавҳар жиянларим!» — деб дуо қилишибди.

Шундай қилиб, ёмонлик қилганни яхшилик қилиб уялтир, яхшилик ерда қолмас, деганларидек, беминнат қилинган мурувват ҳам оқил инсон зийнати экан.

Баҳром МУСЛИМОВ.

ЎЛКАМИЗДА ОЛТИН КУЗ ФАСЛИ.

Рустам Шарипов суратлари.

Ҳар тўғрида

ТОКИО. Япониядаги энг йирик автомобиль компанияларидан бири — «Тойота» компанияси ўта енгил автомобиль ясади. Уни ясашда алюмин қотишмалари ва бошқа енгил ва мустаҳкам материаллардан кенг фойдаланилган. Узунлиги 340 сантиметр, кенглиги 160 сантиметр ва баландлиги 120 сантиметр келадиган янги машинанинг вазни бор-йўғи 450 килограмм бўлиб, олдинги технология асосида тайёрланганидан 30—40 фоиз енгилроқдир. Автомобилга ўрнатилган 800 миллиметр сиғимли икки тактий мотор соатига 70 километр тезликда юришга имкон беради.

Янги автомашинани 22 сентябрь куни ГФРда очиладиган автосалонда кўрсатиш режалаштирилмоқда, октябрь ойида эса Токиодаги анъанавий мотовиставкада намойиш этилади.

БОНН. Немис қизил крест жамияти [illegible]дий юбилейини нишонлади. Бонн шаҳрида 50 миллионинчи киши тантанали вазиятда қон топширди. 1952 йилда қизил крестнинг қон топшириш хизмати ташкил этилгандан буён шунча одам ихтиёрий равишда қон топширди. Шу вақт ичида топширилган қоннинг умумий ҳажми деярли 25 миллион литрга етди.

(ТАСС).

Ғаройиб ҳодисалар

ШАМОЛ ЗЎРАЙИБ КЕТСА

● **Шамол — табиатнинг ажойиб ҳодисаси бўлиб, унинг қудрати халқ хўжалигининг турли соҳаларида фойда келтиради, кемалар қатновида, шамол тегирмонлари ишлашида ғоят қўл келади. Лекин шамол кучайиб, бўрон, довул ва қуюнга айланса кўп фалокатлар келтиради.**

● Бир дақиқада 30 метр тезликда эсадиган ва бундан ҳам зўр кучга эга шамоллар уйларни вайрон этади, дарахтларни илдизи билан қўпориб ташлайди.

● 1872 йилда Ганг дарёсининг қуйи оқимидан эсиб ўтган қаттиқ шамол таъсирида бир кечада 100 мингга яқин киши ҳалок бўлган ва бедарак йўқолган.

● 1876 йилда Нью-Йоркдан ўтган довул 60 метрлик гумбазни қулатиб туширган.

● 1932 йилда Кубада довул океан тўлқини билан бирга Сант-Круц шаҳрини вайрон қилиб, 3 мингга яқин киши ҳалок бўлган.

● Кун қизиғида пайдо бўладиган «ажина» (айланма) шамоллар ва момақалдироқ вақтидаги қуюн катта кучга эга бўлиб, ўта хавфлидир. Шундай шамоллардан бири 1914 йилда Франция устидан ўтганда, ҳаводан ёмғир билан қурбақа ёққан эди.

● 1963 йилнинг баҳорида Фарғона вилоятининг Олтиариқ районида ёмғир билан ҳаводан итбалиқ ёққан.

● 1944 йили Воронеж вилоятида кўтарилган қуюн ер бағридан кумуш тангаларни «қисмлаб олиб» кетиб, ерга қайта сочган эди.

● 1968 йилда шамол ёрдамида кўтарилган 10 миллион тонна оғирликдаги чанг Канар оролларига ёққан эди.

Нилуфар АШУРОВА тайёрлади.

Табиатнинг жонли кўргазмаси

Сайроқи, товуссимон, ноёб

ДИЁРИМИЗДА олтин куз. Табиатнинг ўзига хос тароватли шу фаслида паррандаю-даррандаларни кўриб кўз қувонади. Шаҳарнинг айни марказидаги боғда турли-туман қушларнинг чуғурлаб сайрашлари болаларнинг севинчли овозларига ҳамоҳанг бўлиб кетди. Карнай, сурнай ва ноғора садолари ҳаммани М. Горький номидаги маданият ва истироҳат боғига чорларди.

— Бу ерда қандай байрам бўлаяпти!

— Қушлар байрами, марҳамат! — дейишарди илтифот билан.

Минг-минглаб ҳамшаҳарларимиз болаларини етаклаб сўлим боққа кириб келишарди. Мактабларнинг жамоалари, ўқувчилар, республикамизнинг турли вилоятларидан келган табиат ишқибозлари ўзлари боқиб парваришлаётган анвойи қушларни намойишга қўйишган. Булар орасида Ўзбекистонимизда яшайдиган турли паррандалардан ташқари Австралия ва Япониядан келтирилган ранго-ранг патли манзарали, сайроқи ва сўз ўргатиладиган қушлар ҳаммани мафтун этди.

— Табиатнинг жонли кўргазмаси — Қушлар байрамида қатнашаётганимиздан беҳад хурсандмиз, — деди йиртқич овчи қушлар бўлими раиси Маҳмуд Нишонов.— Биз овчи қушлар бўлимини тузганмиз. Ҳозирча етти аъзоимиз бор. Ноёб қушлардан бургут, лочин, қарчиғай, шохин, итолғиларни қўлга ўргатдик. Жамоамиз Олмаота шаҳрида ўтказилган йиртқич қушлар танловида қатнашиб совринли ўринни олдик.

Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамияти томонидан «Одамлар, табиат саховатини қадрланг!» мавзуида ташкил этилган қушлар кўргазмасида ишқибозлар юз турдаги 20 минг қуш билан танишиб, завқ-шавққа тўлдилар. Қушлар байрами икки кун давом этди. Кўргазма қатнашчиларига республика табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг қимматбаҳо эсдалик совғалари ва Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Боғ жамоаси кўргазманинг намунали ўтиши ва табиат ихлосмандларининг маданий дам олишларида яхши хизмат кўрсатди.

Холмат МИРЗАКАРИМОВ.

СУРАТЛАРДА: республика анъанавий қушлар байрамидан лавҳалар.

Муаллиф суратлари.

Бу—қизиқ

Мўъжиза туфайли тирик қолганлар

БИР аёл минорадан пастга итқитиб юборилганда тирик қолиб, кўпчиликни ҳайратга солган эди.

Воқеа бундай бўлган. XVII аср бошларида Бухоро хони хотинларининг биридан хиёнат қилганликда шубҳаланиб қолади. Ғазабга тушган ҳоқон уни дарҳол Бухородаги энг баланд минорадан улоқтиришни буюради.

Минора остига тўпланганлар сарой хизматкорлари аёлни тепадан итқитиб юборишгани, аммо у пастга бешикаст тушганининг гувоҳи бўлишади. Гап шундаки, аёл эгнидаги қимматбаҳо ва қалин матодан тикилган кўйлакнинг ичига ҳаво тўлиб, ўзига хос парашют ролини ўйнаган эди.

Бундай мўъжизадан лол қолган хон хотинини ўзига келгач, бўшатиб юборишга фармойиш берди.

* * *

1942 ЙИЛДА марказий рўзномаларнинг бирида ғаройиб воқеа ҳақида хабар босилди.

Совет учувчиларидан бирининг тайёраси душман тўпчилари томонидан аниқ нишонга олинади. Учувчи ёнаётган машинадан парашютда сакрашга улгуради, аммо у очилмай қолади.

Ажал тобора яқинлашиб келарди. Бироқ кутилмаган тасодиф рўй беради. Ерга урилиб портлаган тайёрадан юқорига кўтарилган тўлқин катта тезликда яқинлашиб келаётган учувчини енгил ҳаво «ёстиғи»да тутиб қолиб ён томонга улоқтириб ташлайди. У қарағай устига тушиб, юзи шохлардан бироз тилинади, холос.

* * *

БУ ВОҚЕА бундан 30 йил илгари содир бўлган эди.

Коми Мухтор республикаси ҳудуди бўйлаб учиб бораётган вертолётдан бир эҳтиётсиз йўловчини (у эшикни очиб, папирос тутунини пуфламоқчи бўлганди) ҳаво оқими пастга итқитиб юборади. У 300 метрдан ортиқ баландликдан пастга шўнғий бошлайди.

Буни қарангки, собиқ десант Ошенков ўзини йўқотмай, усталик билан эгнидаги пахталигини ёйиб юборади. Шу тариқа камзули парашют вазифасини ўтади. Бахтига қалин ёққан қорнинг устки қисми бироз музлаган бўлиб, йўловчини жароҳатланишдан сақлаб қолади.

Қидирув гуруҳи етиб келганда Ошенков мутлақо соғ-саломат эди.

Русчадан Шавкат САЪДИЕВ таржимаси.

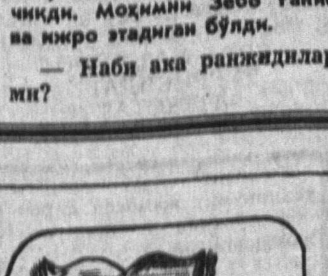

БИРИНЧИЛАР

● ОЧЕРКЧИ-журналист Ҳабиб Нўъмон Аҳмад Шораҳмедов билан ҳамкорликда ёзган «Ота» романи Йўлдош Охунбобоевнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланади. Унинг 1-китоби 1965 йилда, 2-китоби эса 1971 йилда босилиб чиқди.

● БУТУНИТТИФОҚ шарқшуносларининг биринчи анжумани 1957 йил 4—11 июлда Тошкентда ўтказилган. Анжуман қатнашчилари Бутуниттифоқ шарқшунослари жамиятини тузиш ва Ўзбекистон Фанлар академиясининг шарқшунослик илмгоҳини ташкил этиш тўғрисидаги таклифни маъқулладилар.

● ЎЗБЕКИСТОН ёшларининг биринчи республика фестивали 1967 йил, 24—26 майда Тошкентда ўтказилган.

● 1922 ЙИЛ ноябрь ойида Тошкентнинг эски шаҳар ҳудудидаги болалар уйида Тошкентда биринчи кашшофлар отряди тузилди. Дастлаб бу отряднинг 32 аъзоси бўлган.

● 1924 ЙИЛ август ойида Тошкентда биринчи кашшофлар анжумани бўлиб ўтди.

● ЎЗБЕКИСТОНДА биринчи кашшофлар саройи 1935 йилда Тошкентда очилган.

Шариф СОБИРОВ тайёрлади.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 23

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кекса эртакчи рубоийлари». Мультфильм.
18.20 Болалар учун концерт.
18.50 «Истеъдод». Адабий кўрсатув.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Хоразм». Ҳужжатли фильм.
20.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Ҳамшаҳарлар».
21.00 «Ахборот».
21.25 Машраб Эрматов ижросида ўзбек классик ашулалари.
22.00 Ж. Маҳмудов. «Адолат куни». А. Навоий номидаги Наманган вилояти мусиқали театрининг спектакли.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Шаҳар юмушлари».
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Кунботар олдидан». Фильм-спектакль.

*

23.50 Хоккей. СССР чемпионати. «Химик»—МАСК. 2 ва 3 даврлар. Воскресенскдан олиб кўрсатилади.

● МТ—ОРБИТА-4

6.00 «Тонг».
8.35 Янги авлод танлайди. «Экологик бумеранг».
9.50 «Марюс». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия (Литва киностудияси).
10.55 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. Жазоир эртаги.
11.00 Футбол шарҳи.
11.30 ТСН.
11.50 «Савдо растаси». Тижорат хабарлари.
12.05 Давлат телерадиоси вокал-хор студияси П. И. Чайковский асарларини ижро этади.

* * *

14.30 ТСН.
14.40 «Ўн олти шаҳардан келган ўн олти қиз». Телевизион бадиий фильм (Венгрия).
15.50 «Агар сиз...».
16.35 Болалар соати (француз тили дарси билан).
17.35 «Ён дафтар».
17.40 «Катталар учун контроль иш давом этади...». Давлат телерадиоси матбуот марказида «Эски танишларнинг оилавий хроникаси» ҳужжатли фильмлари туркумининг режиссёри С. И. Шахдан билан учрашув.
18.00 ТСН.
18.10 «Бозор: танлаш даври».
18.50 Футбол шарҳи.
19.20 «Марюс». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
20.30 Информацион программа.
21.10 Қора ва Ўрта Ер денгизи ҳавзаси мамлакатлари халқларининг фольклор-этнография биринчи халқаро фестиваль-ўйинининг очилиши. Сочидан кўрсатилади.
23.55 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.10 А. А. Фетга бағишланган кўрсатув.
01.15 «Марюс». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.

● АШХОБОД КЎРСАТАДИ

Сешанба, 24

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Сўғдиёна» қизлари». Бадиий фильм («Тожикфильм»).
9.50 «Волга ёдгорликлари». Телефильм.
10.00 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Экология». Телеальманах.
18.50 «Қадрият».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Мақом». Фильм-концерт.
20.20 Съездолди ўйлари. Ўзбекистон ёзувчиларининг X қурултойи олдидан.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Спортлото».
21.30 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Навоий ва мусиқа».
22.20 Ҳамид Ғулом, Шоҳида Шоҳимардонова. «Муҳаббат навоси». Муқимий номидаги мусиқий театрининг спектакли.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Физика. Модда тузилишининг молекуляр кинетик назарияси асослари.
11.00 «Юрак операцияси». Телефильм.
11.30 Математика. Натурал сонлар.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «Қувноқ қадам ташлайлик». Болалар учун фильм.
19.30 Спорт кўрсатувлари: 1. «Спринт». 2. Регби мусобақалари.
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Бу оқшомда».
23.10 Эстрада концерти.

*

00.05 Футбол. Олимпия турнирининг саралаш матчи. СССР — Венгрия терма командалари. «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади.

● МТ—ОРБИТА-4

6.00 «Тонг».
8.30 Болалар соати (француз тили дарси билан).
9.30 «Марюс». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
10.35 Давлат телерадиоси рус қўшиқлари академик хори «Финист-балалайка» рус халқ чолғулари ансамблининг концерти.
11.30 ТСН.
11.45 Биржа янгиликлари.

* * *

13.45 «Телемикст».
14.30 ТСН.
14.45 «Жала». Телевизион бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
15.50 «Горница» (Москва) ансамбли ижро этади.
16.05 Россия деҳқончилигининг тақдири ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
16.35 Цирк! Цирк! Цирк! «Қувноқ масхарабозлар».
17.10 «Чемпионлар билан бирга ликда».
17.25 «Болалар мусиқий клуби».
17.55 «Ён дафтар».
18.00 ТСН.
18.15 «Босқичлар».
19.00 «Қизиқувчилар олами».
19.15 Шеърият лаҳзалари.
19.20 «Марюс». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
20.30 Информацион программа.
21.10 «Эски танишларнинг оилавий хроникаси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Павел». 1 ва 2-сериялар. Танаффус пайтида—Биржа янгиликлари.
23.05 «Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар». 5-кўрсатув.
23.30 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
23.45 «Мусиқий башорат».
00.15 «Марюс». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.

● ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

17.45 Кўрсатувлар тартиби.
17.50 «Навид».
18.00 «Боғ ва боғбон».
18.30 Ҳамкорликнинг янги уфқлари.
19.00 «Новости».
19.20 Н. Қаландаров куйлайди.
20.00 «Ахбор».
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 Мирзо Турсунзода ва мусиқа.
21.50 «Гаровга олинган киши». Бадиий фильм (рус тилида).

Чоршанба, 25

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Ҳаётнинг бошланиши». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
9.50 «Тоғда куз». Манзарали фильм.
10.00 «Кичик корхоналарга — кенг йўл».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильм.
18.30 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. «Китобим — офтобим».
19.00 «Тадбиркорлар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Кафтдаги мусиқа». Телефильм.
20.00 «Театр ва замон».
21.00 «Ахборот».
21.25 «Камолот сари». Уктам Яҳёев, Гулсара Абдураҳмонова.
22.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!» Кўрсатув ва концерт.
23.00 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Фарҳод ва Ширин» достони ҳақида.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Биология. Яшаш учун кураш.
11.00 «Кубачин тўйлари». Телефильм.
11.30 Кимё. Оддий моддаларнинг тузилиши. Аллотропия.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «Уй ажинаси ва бекаси». Мультфильм.
19.15 «Цирк! Цирк! Цирк!».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Ишбилармон кишилар учрашуви». Биржалар конгресси.
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 Гитара оҳанглари.
21.40 «Кинонигоҳ».

● МТ—ОРБИТА-4

6.00 «Тонг».
8.35 «Чемпионлар билан биргаликда».
8.50 «Болалар мусиқий клуби».
9.20 «Эски танишларнинг оилавий хроникаси». Телевизион ҳужжатли фильм. «Павел». 1 ва 2-сериялар.
11.00 «Тверь тупроғида беш кун».
11.30 ТСН.
11.45 Менежерлар мактаби.

* * *

14.30 ТСН.
14.40 «Денгиз заҳматкашлари». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия («Грузия-фильм», «Антенн-2» ҳамда «Патэ синема» (Франция) биргаликдаги маҳсулоти).
15.45 Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестри яккахонлари квартети ижро этади.
16.10 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
17.10 «Ён дафтар».
17.15 «Планета».
18.00 ТСН.
18.15 «Ковбойлар». Мультфильм.
18.40 «Қайтиш». Чет элларда яшовчи ватандошларимиз томонидан санъат асарларини Рус музейига қайтарилиши ҳақида.
19.10 «Кинопанорама».
20.30 Информацион программа.
21.10 Футбол. Европа чемпионатининг саралаш матчи. СССР—Венгрия терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.
23.00 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
23.15 Композитор Д. Шостакович туғилган куннинг 85 йиллигига. 7-симфония. Москва Давлат филармонияси симфоник оркестри ҳамда ўсмирлар оркестри ижро этади. Дирижёр — Р. Баршай. Лейпцигдан кўрсатилади.

● ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Навид».
18.15 Болалар учун концерт.
18.35 «Рус тилида сўзлашамиз».
19.00 «Новости».
19.20 «Телевидение ва томошабин».
20.00 «Ахбор».
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 Эстрада куйларидан концерт.
21.50 «Ҳаёти деҳот». Телеойнома.
22.40 «Ялмоғиз». Бадиий фильм.

Пайшанба, 26

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 ЎзТВ хазинасидан. «Шарқнинг етти гўзали». Фильм-концерт.
9.00 «Табиат — ҳаёт чашмаси». Кинопрограмма.
10.00 «Бунёдкор».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қайсар қуёнча». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
19.00 «Элга хизмат: талаб ва таклиф».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
20.05 Лапарлар ва ҳазил қўшиқлар.
20.45 «Этюд». Телефильм.
21.00 «Ахборот».
21.25 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Навоий гулшани».
22.30 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Чархпалак» ёки «Бахтингдан кўр». Оилавий кўрсатув.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Ботаника. Ўсимликларнинг одам ҳаётидаги ва табиатдаги аҳамияти.
11.00 «Қўриқхона масофаси». Телефильм.
11.30 Табиатшунослик. Табиатни нима учун ўрганамиз!

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «Ҳинд киноси юлдузлари».
19.45 Регби. СССР чемпионати. «Звезда» (Тошкент) — КПИ (Киев).
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Бу оқшомда».

● МТ—ОРБИТА-4

6.00 «Тонг».
8.30 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
9.30 Футбол. Европа чемпионатининг саралаш матчи. СССР—Венгрия терма командалари.
11.30 ТСН.
11.45 ИИВ маълумотларига кўра...
12.00 Ишчан чопар.

* * *

13.45 «Телемикст».
14.30 ТСН.
14.45 «Денгиз заҳматкашлари». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.50 Мультфильмлар.
16.20 «Биржа учувчиси».
16.30 И.-С Бах. Соль мажор 3-бранденбургча концерт.
16.45 Ҳужжатли фильм.
17.10 «Ён дафтар».
17.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 ТСН.
18.15 «Мансаб ибтидоси».
18.30 ИИВ маълумотларига кўра...
18.45 МТ экранида биринчи марта. «Мэри Диэр»нинг ҳалокати». Бадиий фильм (АҚШ).
20.30 Информацион программа.
21.10 «Эфирда мусиқа». 1 ва 2-қисмлар.
23.10 «Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар». 6 кўрсатув.
23.30 ТСН.
23.45 МТ экранида биринчи марта. «Мэри Диэр»нинг ҳалокати». Бадиий фильм.

● АШХОБОД КЎРСАТАДИ

Жума, 27

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 ЎзТВ хазинасидан. «Шарқ ёдгорликлари». Ҳужжатли фильм.
9.00 «Саёҳат—танга роҳат».
9.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ғаройиб ҳодисалар». Мультфильм.
18.20 «Бу сирли. олам».
19.00 «Депутат ва ҳаёт».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ғилон». Телефильм.
20.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Кўрсатув ва концерт.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Танбур наволари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абдумутал Абдуллаев.
22.05 «Нигоҳ». Бадиий фильм («Тожикфильм»).
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 «Петропавловск», «Аннаев йигитлари». Ҳужжатли фильмлар.
11.30 Мактабгача тарбия масалалари.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Дарахт қўшиғини тинглаб». Телефильм.
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Кинонигоҳ».

*

00.10 Футбол. СССР чемпионати. «Локомотив» — МАСК. 2-тайм. «Локомотив» Марказий стадионидан кўрсатилади.

● МТ—ОРБИТА-4

6.00 «Тонг».
8.30 Инновация.
8.45 «Кўҳна маёқ ҳақида афсона». Мультфильм.
9.05 «Мэри Диэр»нинг ҳалокати». Бадиий фильм.
10.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.30 ТСН.

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «Денгиз заҳматкашлари». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
15.55 «Ғолиблар».
16.55 «Юз йилликлар...». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Союзтелефильм»).
17.25 Биржа янгиликлари.
17.55 «Ён дафтар».
18.00 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
18.15 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал.
19.00 «Шерик».
19.30 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
20.30 Информацион программа.
21.10 «ВИД» таништиради: «13—31», «Дело», «Эркак ва аёл оила, озодлик ва севги ҳақида», «Музобоз», «Александр Малинин зиёфати».
00.25 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.

● ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

17.45 Кўрсатувлар тартиби.
17.50 «Навид».
18.00 «Чашмандос». Янги фильмлар ҳақида.
19.00 «Новости».
19.20 «Гулшани адаб».
20.00 «Ахбор».
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Негатив». Танқидий кўрсатув.
21.40 Тожикистонда хизмат кўрсатган артист Сурайё Қосимова куйлайди.
22.30 «Кумуш кўл афсонаси». Бадиий фильм.

Шанба, 28

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».

*

9.00 «Суюнчи». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
10.15 «Ўзбекистон спорти».
11.00 Араб тили. 14-машғулот.
11.30 «Қизил Яримой шуъласи».
12.00 «Ҳужжатли экран».
12.45 «Чорраҳа».
13.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
14.25 Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Алишер Навоий ҳаёти ва ижодига бағишланган илмий-назарий конференцияси.

* * *

17.00 Футбол. СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Шахтёр». (Донецк). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида —Мультфильм.
18.50 Абдурауф ва Рустам Олимовлар концерти.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Енисей дарёси бўйлаб». Телефильм.
20.00 «Режаметовлар сулоласи». Кинокўрсатув.
21.00 «Ҳафтанома».
22.00 Ўзбек куйларидан концерт.
22.50 «Алишер Навоий». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
00.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

9.00 ЎзТВ хазинасидан. «Муножот». Фильм-концерт.
9.40 «Навоий». Бадиий-публицистик кўрсатув (рус тилида).
10.40 «Сўнгги ташриф». Бадиий фильм (Рига киностудияси).
11.50 «Замандас» (қозоқ тилида).

*

12.50 «Ўзбекистон машинасозлиги» (рус тилида).

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.00 Футбол. СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Шахтёр» (Донецк). 2-тайм (рус тилида).
18.50 «Спринт».

*

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

19.05 «Безнен мирас» (татар тилида).
20.10 «Меҳр-шафқатли бўлайлик».
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Садои дил» ансамблининг концерти.
22.10 «Дўстлик экрани».
23.10 «Омолондаги шифохона». Телефильм.

*

23.30 Футбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Минск). 2-тайм.

● МТ—ОРБИТА-4

7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 ТСН.
8.20 «Улкан, зимистон ўрмонда». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тбилиси).
8.45 «Здоровье».
9.15 «Ҳайвонот оламида».
10.00 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
10.30 Режиссёр А. Белинский фильмлари. «Телбанинг ёзишмалари» (Санкт-Петербург телевидение студияси).
11.40 «Бурда моден» таклиф этади...».
12.25 «Мангу муҳаббатга сазовор мамлакат. Москва Кремли». 4-фильм—«Кремль Катта саройи».
13.00 «Иқтисодий агентлик».
14.25 ТСН.
14.35 «Сухов-Кобилин иши». Кўп серияли телевизион фильми таништирилади («Союзтелефильм»).
15.20 Россия ёзувчиларининг съезди ҳақида.
15.50 Оилавий экран. «Меросхўр». Бадиий фильм («Мосфильм»).
17.30 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий кўрсатув.
18.30 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси. 14-серия.
18.55 МТ экранида биринчи марта. «Аёллар кийимини тикувчи». Бадиий фильм («Фора-фильм» студияси).
20.30 Информацион программа.
21.10 «Ретро» студияси.
22.10 Оғир атлетика. Жаҳон чемпионати. Германиядан кўрсатилади.
22.55 «Европа плюс».
23.55 «Астра» таништиради: «У ҳаммани кечирди». Россиянинг сўнгги императори ва унинг оиласи ҳаёти ҳақида.
00.55 МТ экранида биринчи марта. «Аёллар кийимини тикувчи». Бадиий фильм.

● АШХОБОД КЎРСАТАДИ

Якшанба, 29

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

9.00 «Улуғбек хазинаси». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
10.35 Инглиз тили.
11.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўйла, изла, топ!».
12.05 «Ўзбекистон — Ватаним маним». Адабий кўрсатув.
12.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. Одобнома мавзуига бағишланган видеоканал.

* * *

18.00 «Жасур йигит». Мультфильм.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим».
19.00 «Шифокор қасамёди».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Ўзбекистон машинасозлиги».
20.20 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
21.00 «Ахборот».
21.25 АЛИШЕР НАВОИЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 550 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ КЕЧА ВА САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ. Халқаро Дўстлиги саройидан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган).
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

9.00 «Умид» (уйғур тилида).
10.00 «Бурч» кўрсатуви.
11.00 «Қайсар қизнинг қуйилиши». Бадиий фильм (рус тилида).
12.25 Шоир Зоҳиджон Обидов ижодига бағишланган кўрсатув.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

19.05 «Ижод саҳифалари». Қримтатар маърифатчиси Исмоил Гаспирали.
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Қимизхона» (қозоқ тилида).

● МТ—ОРБИТА-4

7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 ТСН.
8.20 «Спортлото» тиражи.
8.35 «Сиз яратган боғ».
8.50 «Эрта саҳарлаб».
9.35 «Ватан хизматида».
10.35 «Тонг юлдузи».
11.35 «Саёҳатчилар клуби».
12.35 «Қишлоқ янгиликлари».
13.35 «Газсаноати» концерни». Ҳужжатли фильм.
13.45 «Сиз бунга қодирсиз».
14.30 ТСН.
14.45 «Большой» Америкада».
15.15 «Ер—она масканимиз». Фототанлов.
15.20 «Рок-сабоқ».
16.20 «Павловодаги овлар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Союзтелефильм»).
16.50 «Халқаро панорама».
17.35 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. Конго эртаги.
17.40 «Уолт Дисней таништиради...».
18.30 В. Леонтьев куйлайди.
19.10 «Сухов-Кобилин иши». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-фильм. 1-серия.
20.30 Информацион программа.
21.10 «Брэйн ринг». Ўсмирлар турнири. Муром ва Самара командаларининг учрашуви.
21.55 Телевизион спорт оқшоми.
23.20 Оғир атлетика. Жаҳон чемпионати. Германиядан кўрсатилади.
00.10 Гандбол. СССР чемпионати. Тур якунлари.
00.40 «—1» мусиқий клуби».

● ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

9.00 «Сапеда».
10.05 Болалар учун. «Яхши дегани нима!».
10.45 «Дунёи варзиш». Спорт кўрсатуви.
11.15 «Сўнгги ташриф». Бадиий фильм (рус тилида).

* * *

17.05 Кўрсатувлар тартиби.
17.10 «Навид».
17.20 «Овчилар залида аёллар столи». Жамбул вилояти драма театрининг спектакли.
19.20 «Гули бодом». Ёш шоирлар иштирокида кўрсатув.
20.00 «Ахбор».
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Пайванд». Бунафша ва Довуд куйлайди.
22.00 «Тахмарда». Телеспектакль премьераси.
22.50 «Телетомошабин ҳамроҳи».

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ДИҚҚАТ!

Сув ўтиш йўллари ва сув қувурлари тармоқларида таъмирлаш-эҳтиёткорлик ишлари олиб борилиши, шунингдек 1991—92 йил кузги — қишки мавсумда ишлашга тайёргарлик кўрилиши муносабати билан

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

ШАҲАР СУВ ҚУВУРИ АБОНЕНТЛАРИГА ҚУЙИДАГИ МУДДАТЛАРДА ВА МАНЗИЛЛАРДА СОВУҚ СУВ БЎЛМАСЛИГИ ВА СУВ ҚУВУРИ ТАРМОҚЛАРИДА СУВ БОСИМИНИНГ ПАСАЙИШИНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

23 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ДАН 24 СЕНТЯБРЬ СОАТ 21.00 ГАЧА

Чилонзор районида: 1, 2, 3, 4, 5, 6-мавзелар,

Фрунзе районида: Саломатин кўчасининг Волгоград кўчасидан Бобур кўчасигача, Муқимий кўчасининг Пионер кўчасигача, Умаров кўчасининг Волгоград кўчасидан Бобур кўчасигача бўлган қисмида — сув босими пасаяди

Киров районида; С. Раҳимов районида — умуман босим пасаяди.

Фрунзе районида: Волгоград кўчасининг Умаров кўчасидан Пионер кўчасигача бўлган қисмида, Тамбов, Набережная, Виборг кўчаларида — сув бўлмайди.

25 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ДАН 26 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ГАЧА

Киров районида: Ишчилар шаҳарчаси, Уста Ширин кўчасида — сув босими пасаяди.

Киров районида: Гвардия полковниги Хўжаев, М. Турғунбоева кўчаларида — сув бўлмайди.

25 СЕНТЯБРЬ СОАТ 23.00 ДАН 26 СЕНТЯБРЬ СОАТ 24.00 ГАЧА

Сирғали районида: 3, 4-сирғали даҳалари, Йўлдош даҳаси, Полевая, Алимов кўчаларида — сув босими пасаяди.

Сирғали районида: 5, 6, 7-Қўйлиқ даҳалари, Қурувчилар даҳасида — сув бўлмайди.

26 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ДАН 27 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ГАЧА

Чилонзор районида: 3, 4, 5, 6-мавзеларда — сув босими пасаяди.

Сув бўлмайдиган жойларга сув ташийдиган машиналарда сув олиб борилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-15-95, 33-75-95, 56-60-06.

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИ ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

22 СЕНТЯБРДА

ҳар бир қабул пунктида А. ТОЛСТОЙнинг «ОЛТИН КАЛИТ», С. ДАНЬКОнинг «ЕНГИЛГАН КАРАБАС», Ю. ОЛЕШАнинг «УЧ БАҚАЛОҚ» китобларига 150 ТАДАН абонемент берилади.

Абонементлар бир йўла 10 кг. макулатура топширгандан кейин берилади ва 20 кг. макулатура топширгандан кейин у кўрсатилган китобни олиш ҳуқуқини кафолатлайди.

А. ТОЛСТОЙНИНГ «ОЛТИН КАЛИТ» КИТОБИ ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ КИТОБ ДЎКОНЛАРИГА КЕЛИБ ТУШДИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАЙЁРЛОВ КОРХОНАСИ.

ТОШКЕНТ «ЗЕНИТ» ЗАВОДИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

ДОИМИЙ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Радио ва электрон техникаси бўйича малакали технолог — муҳандислар, лойиҳачи — муҳандислар;

Малакаси III—IV— даражали; ғишт терувчилар, тунукасозлар, ўлчов назорати асбоблари ва автоматикаси чилангарлари, сантехник-чилангарлар, электр станциялари тармоқлари бўйича хизмат қилувчи электрмонтёрлари.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Киров ноҳияси, Юнусобод даҳаси, 7-мавзе, Қорақамиш кўчаси, 2-уй, Тошкент «Зенит» заводи, Кадрлар бўлими (25, 28, 29-трамвайларнинг «7-мавзе» бекати, 24, 112-автобусларнинг Тошкент «Зенит заводи бекати).

ЁШЛАР БИЛИМГОҲИ ТИЛ БЎЙИЧА ТАЙЁРЛОВ МИНТАҚАВИЙ МАРКАЗИ

(ЎзЖ Президенти қошидаги Вазирлар Маҳкамасининг 197 29.07.91 йил Қарорига мувофиқ тузилган)

ҚУЙИДАГИ КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ИНГЛИЗ, ФРАНЦУЗ ВА НЕМИС ТИЛЛАРИГА,

Ўқиш муддати:

2 йил (888 соат); **10 ой** (720 соат); **6 ой** (540 соат)— **бошлаётганлар учун; 6 ой** (540 соат) — **узайтирилган курс; 3 ой** (270 соат)— **бошлаётганлар учун;** 3 ой (270 соат) — **узайтирилган курс.**

Марказда тил бўйича тайёрловдан ташқари компьютер асослари ва мамлакатшуносликка оид курслар мавжуд.

Машғулотлар 1 октябрдан бошланиб ,келажакда гуруҳларни тўпланишига кўра давом этади (гуруҳда 60 киши).

Чет элда ўқишга тайёрланаётган талабалар, аспирантлар, мутахассислар ташкилот ва муассасаларнинг тавсиялари бўйича жумҳурият бюджети ҳисобидан ўқиш учун танловда иштирок этишлари мумкин.

Марказ шартнома асосида Ўқитиш олиб боради. (вазирликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотлар ва шахслар ҳисобига). **Ҳақи нақд пул ёки ҳисобга ўтказиш билан тўланади.**

МУВАФФАҚИЯТ БИЛАН КУРСЛАРНИ ТУГАТГАНЛАРГА МАХСУС ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

Бизнинг ҳисобимиз: 001700908 Киров ноҳия ТЖИБ Тошкент шаҳри, Код 734321.

Телефонлар: 68-83-41, 68-83-53.

КИНО

20 СЕНТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «СЕНИНГ МУҲАББАТИНГ» (17.00, 20.00, Ҳиндфильм). «БОКСЧИ» (19.00, кичик зал).

Фурқат — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРСНИНГ КЎЗИ» (18.30, 20.45).

Москва — «КЎЧА ОВЧИСИ» (17.00, 19.00, 20.40).

Шарқ — «ШАРҚИЙ ЙЎЛАК ЁКИ ...ГА РЭКЕТ» (18.30, 20.40).

Ёшлик — «ТОЛИБА ҚИЗ» (жуфт соатларда).

21 СЕНТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «СЕНИНГ МУҲАББАТИНГ» (11.00, 14.00 17.00, 20.00, Ҳиндфильм). «БОКСЧИ» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, кичик зал).

Фурқат — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРСНИНГ КЎЗИ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45).

Тошсовет — «ТЎҚНАШУВ» (9.30, 11.00).

Москва — «КЎЧА ОВЧИСИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

Тошкент шаҳар Ленин район 214-ўрта мактаб томонидан **Нурмуҳамедов Шавкат Файзуллаевич** номига берилган Б 302761 номерли йўқолган

ТЎЛИҚСИЗ ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳри, Чилонзор районидаги 128-ўрта мактаб томонидан **Абдуллаева Нодира Валиевна** номига берилган В 852108 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент совет савдоси техникуми жамоаси директор муовини Э. Н. Нурмуҳамедовга онаси

Зухра ая ТОШМУҲАММАД қизининг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

1992 йил учун «Оқшом»га обуна давом этмоқда. Йиллик обуна нархи—25 сўм 68 тийин, ярим йилга—12 сўм 84 тийин. Нашр кўрсаткичи—64690.

Тошкент оқшоми

МУАССИС: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ҳамма эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

79.278 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690. Буюртма 5823. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 12.00. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10